

SK

AK

BLADET

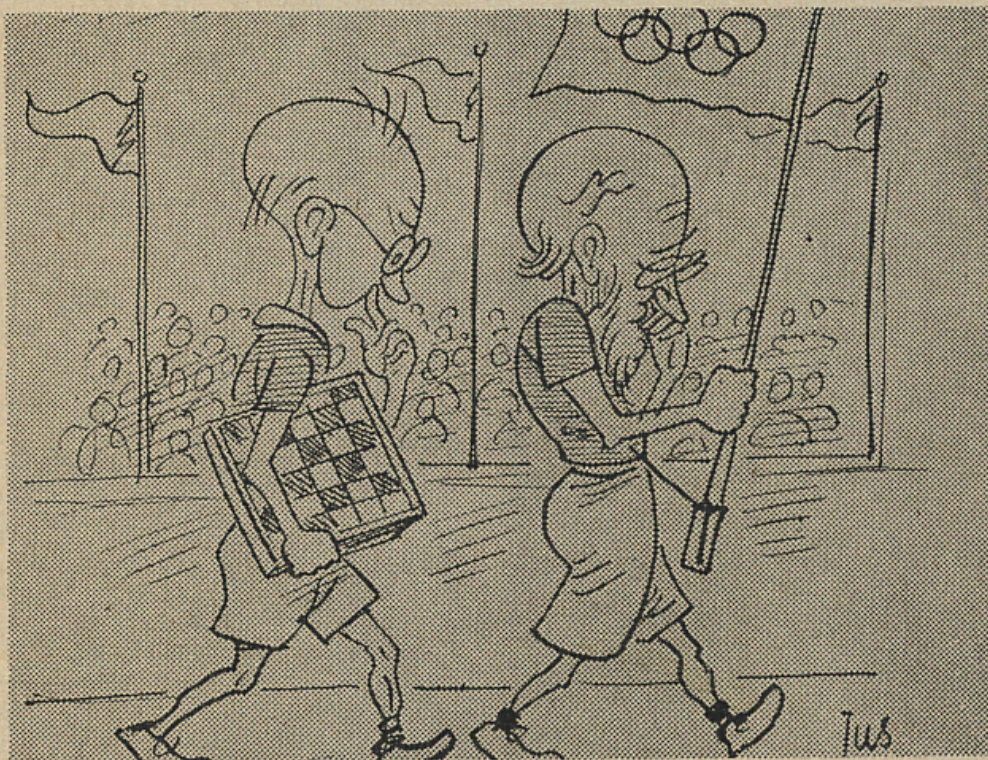
NR. 10

64. ÅRGANG

OKTOBER 1968

KR. 3,00
incl. moms

MEDLEMSBLAD FOR DANSK SKAK UNION

Den 17. oktober starter skakolympiaden i Lugano i Schweiz. Danmark stiller op således:
1. Bent Larsen, 2. Børge Andersen, 3. Bjørn Brinck-Claussen, 4. Svend Hamann, 5: Sejer Holm Petersen og 6. Finn Petersen. Sådan har tegneren forestillet sig en eventuel indmarch i Mexico-stil.

INDHOLD

US Open og Canadian Open – Matchen i Malmö – Juniorlandskampen Sovjetunionen–Norden
Kombinationsøvelser – Intelligens, skak og klassisk musik – Spørgsmål og svar
Kandidatturneringen – Divisionsturneringen – Lidt om stormestertitlen – 8. hovedkreds jubilæum
Teori - Strategi - Taktik – Skoleskak – Litteratur
Hvad siger reglerne? – Problemskak – Korrespondanceskak – Nyheder

NYHEDER

Nye medlemmer

Vi byder følgende klubber velkommen i Dansk Skak Union:

5. hovedkreds: Egvad med 12/1 medlemmer, formand: Leo Haulund Christensen, Kløvervej 7, 6880 Tarm, tlf. 07 37 16 16. Klubben spiller onsdag i Egvaldshallen, Tarm.

6. hovedkreds: »Skakklubben af 1968« med 10/0 medlemmer, formand: Anders Berggreen, Universitetsparken, Kollegium I, V, værelse 38, 8000 Århus C.

7. hovedkreds: Mylund med 7/3 medlemmer, formand: Lærer Sigfred Christensen, Mylund Skole, 9740 Jerslev J. Klubben spiller mandag på Mylund Skole.

8. hovedkreds: Stenløse (medlemstal ikke indgået endnu). Formand S. Larsen, Solhøj, 3660 Stenløse, tlf. 03 321 - 210. Klubben spiller onsdag på Centralskolen.

Hundested med 9/2 medlemmer, formand: Preben Olsen, Dalen 4, 3390 Hundested, tlf. 03 336-686. Klubben spiller mandag i KFUM.

Ændringer til klubfortegnelsen

1. hovedkreds: Brøndbyerne ny formand: H. J. Nielsen, Randager 93, 2620 Albertslund.

Capablanca: Bent Hansens nye adresse: Strandboulevarden 23¹ t.v., 2100 Kbhvn. Ø.

Københavns Skakforening spiller nu onsdag i Foreningen af 1860's lokaler, Nørre Voldgade 90, stuen.

2. hovedkreds: Ringsted A.S. har taget navneforandring til: »Skakklubben af 1927«.

3. hovedkreds: Bolbros formand: Hjalmar Hansen er flyttet til: Eddavej 19¹ t.v., 5000 Odense.

»Frem«s nye formand: Rudolf Christensen, Astrupvej 27 E, 5000 Odense.

KFUM spiller nu mandag i KFUM, Klosterbakken.

4. hovedkreds: Rødekro ny formand: Lorenz Jessen, Vestergade, 6230 Rødekro.

Vojens spiller mandag på »Hotel Vojens«.

7. hovedkreds: Aars spiller nupå Cimbrerkroen.

8. hovedkreds: Frederiksværk ny formand: Joseph Nielsen, Bregnestien 6, 3300 Frederiksværk, tlf. 03 345 nr. 642.

Vojens centrum for forsøgskursus

På initiativ af Vojens Skakklub er det lykkedes faktor A. Roed, FOF, Vojens, - ved en ihærdig indsats - at få ministeriets tilladelse til at »prøvekøre« et aftenskolekursus i skakteori i Vojens (for første gang i Danmarks historie!).

Det er endvidere lykkedes at skaffe en absolut kvalificeret leder, nemlig lærer K. C. Bjørnskov, Haderslev - sønderjydske skakmester 1968!

Kurset strækker sig over 20 aftener og starter i begyndelsen af oktober måned med 2-3 aftener for begyndere, således at alle kan få glæde af undervisningen. FOF's program vil indeholde en specificeret opstilling over kursusplanen!

For at forsøget skal blive en succes vil vi gerne appellere til alle medlemmers skakinteresse. Agiter blandt venner, bekendte, naboer, genboer og arbejdskammerater, tag selv med sammen med konen eller kæresten og få en vinter til at gå med at lære skakspillet helt fra bunden. Lampeskærmssyningen eller hvad der nu ellers kunne friste, kan da udsætes til næste sæson, det kan skakteorien måske ikke.

For øjeblikket er »faget« ikke tilskudsberettiget i aftenskolerne. Derfor må vi nu bevise, at der er et behov for en sådan undervisning, ved at bakke op bag de anstrengelser, der allerede er udfoldet for at få kurset igang.

Der skal ikke megen fantasi til for at kunne se, hvad et godt resultat vil betyde - ikke blot for vor egen klub - men for alle skakinteresserede i hele landet. Derfor - kære klubvenner - gør en indsats, måske kan vi i Vojens skrive et lille - men ikke uvæsentligt kapitel i dansk skakhistorie.

Bestyrelsen.

Ringstedturneringen

Skakklubben af 1927, Ringsted, indbyder hermed til enkeltmandsturnering på hotel »Casino« i Ringsted søndag den 17. november 1968 kl. 9,00.

Turneringen er delt i mester-, 1., 2. og 3. klasse. Der spilles efter Monrads system med 5 runder.

Betænkningstiden er 1/2 time til hver spiller til hele partiet, ialt 1 times spilletid pr. runde.

Spilletid: Åbning af turneringen kl. 9,00, 1. runde kl. 9,30-10,30, 2. runde kl. 11,00-12,00, 3. runde kl. 13,00-14,00, 4. runde kl. 14,30-15,30, 5. runde kl. 16,15-17,15. Afslutning med præmieuddeling kl. 18,00.

Turneringsindskud: 15,- kr. for mesterklassen og 10,- kr. for de øvrige klasser.

Præmier: 65 % af turneringsindskuddet vil blive uddelt som kontante præmier. Desuden udsættes der en ærespræmie til nr. 1 i hver klasse. Herudover er der vandrepræmie til M.-klassen. Denne skal vindes 3 år i træk - eller 5 gange ialt, før den er vundet til ejendom. Turneringsreglement vil blive fremsendt efter tilmelding.

Tilmeldinger samt indbetaling af turneringsindskud bedes så vidt muligt sendt klubvis til Jørn Hansen, Sct. Gertrudsvej 3, 4100 Ringsted, pr. postanvisning eller anbefalet brev. Forespørgelser: Tlf. (03) 61 34 35. Sidste frist for tilmelding 24. oktober 1968.

Jørn Hansen.

Sorø amts enkeltmandsturnering

spilles i Møllegårdsskolen i Slagelse.

Flere nyheder 3. omslagsside.

SKAKBLADET

Oktober 1968 . Nr. 10 . 64. årgang . Redaktion: Eigil Pedersen
Medlemsblad for Dansk Skak Union

Bent Larsen:

US Open og Canadian Open

To førstepladser til Bent Larsen

Efter matchen i Malmø havde jeg tænkt mig at holde en lang pause, men ved hjemkomsten fandt jeg en invitation fra Canada og USA. De to skakforbund betalte i fællesskab min flyvebillet, mod at jeg deltog i deres åbne mesterskaber. Jeg fandt ud af, at dette også var en udmærket måde at slappe af på, og desuden var der flere penge at hente i disse to uhyøjtidelige turneringer end i hele kandidatturneringen. Den 9. august fløj jeg til New York.

Det åbne USA-mesterskab er en gammel traditionsrig turnering, dette var nr. 69 i rækken. For første gang spillede man ikke i en storby, hvilket man plejede at gøre for at få deltagerantallet i vejret ved hjælp af en bunke lokale spillere. Spillestedet Snowmass-at-Aspen var en helt ny hotelby, i nærheden af Aspen i Colorado, der i den sidste snes år har været et stort skisportcentrum om vinteren, og om sommeren er kendt for en musikfestival og mange andre kulturelle attraktioner. Af faste indbyggere har Aspen kun et par tusinde, men om vinteren kan der være over 10.000 turister.

Snowmass ligger i 2500 meters højde, og bjerge ikke langt borte når op over 4000 meter. Selv midt om sommeren ligger der lidt sne hist og her. En laviænding kunne godt være lidt kortåndet de første dage, men man vænnede sig til den tynde luft. Store fysiske anstrengelser ville dog nok have været ubehagelige – en del af USAs olympiadehold havde været i træningslejr i nærheden for ikke at blive slået ud af den tynde luft i Mexico – men at spille skak lod sig udmærket gøre.

Schweizersystemet

Deltagerantallet blev 172, og man spillede 12 runder på 13 dage. Når man siger schweizersystem, gyser de fleste europæiske mestre, men det må siges, at amerikanerne har deres egen variant af systemet, og den er efter min mening ikke dum. Man stiller fra starten alle deltagere op efter formodet styrke, og derefter er princippet hele tiden, at i grupper med samme antal points møder den stærkeste i øverste halvdel den bedste i nederste halvdel osv. Med 172 deltagere spiller altså i første runde 1 mod 87, 2 mod 88, 3 mod 89. På den måde er »parringen« aldri et spørgsmål om lodtrækning, og risikoen for, at en svag spiller samler en hel masse points sammen mod andre fuser, er ringe. Canadierne bruger samme system, og i begge turneringer virkede det efter min mening nogenlunde tilfredsstillende. Det kommer til sin ret ved disse meget store deltagerantal, som amerikanerne er vant til. Men i ret små grupper, som vi har i påsketurneringen, er Monrad utvivlsomt retfærdigere.

Der var 21 »mestre« i turneringen, og fra og med 3. runde hørte alle mine modstandere til denne kategori. En US-master er en spiller med en »rating« over 2200. Dette »rating-system« har været en stor succes i USA. For det første har det vist sig ganske pålideligt med henblik på at angive spillestyrke, for det andet har det vist sig at være en magnet, hvormed skakforbundet tiltrækker medlemmer. United States Chess Federation har nu omtrent 12.000 medlemmer, hvilket vel i forhold til befolkningstallet ikke er imponerende – men for 10 år siden var tallet kun 2000! Når en spiller melder sig til en »rated« turnering må han forevise gyldigt medlemskort eller betale et års kontingent til USCF, 10 dollars, for hvilke han bl. a. får det udmærkede medlemsblad »Chess Life«.

Alle udtagelser af spillere til mesterskaber og hold foretages på grundlag af rating-listen, der omfatter samtlige medlemmer, der har spillet turneringsskak i de sidste fem år. For et par år siden begyndte man et treårigt forsøg med bearbejdelse af resultaterne af en række internationale mesterturneringer. Måske rummer dette en mulighed for at slippe af med zone- og interzoneturneringer, deltagerne i kandidatturneringen kunne udpeges på grundlag af deres styrketal, hvis systemet viser sig at virke tilfredsstillende også på verdensplan. Manden bag systemet, professor Elo, kan ved at anvende systemet på alle turneringer i de sidste 100 år påvise en fantastisk overensstemmelse mellem matchresultater og de resultater, man efter de pågældende spilleres styrketal på det pågældende tidspunkt skulle forvente.

Solid taktik

Den måde, hvorpå jeg vandt det åbne USA-mesterskab, virkede ganske solid. Jeg vandt mine seks første partier og var derefter et halvt point foran Benkö, som jeg spillede remis med i 7. runde. Derefter slog jeg Walther Browne og spillede remis med Robert Byrne, hvorefter jeg stadig havde et halvt points forspring. De tre sidste partier vandt jeg. Kun i 10. runde mod Sherwin var jeg i tabsfare, i et par andre partier vandt jeg remisagtige slutspil.

Benkö var kun et halvt point bagefter inden sidste runde, hvor han i tidnød tabte en gevinststilling mod Browne – Benkö havde kvalitet i overvægt, men Browne havde to lumske springere, og i tidnød vandt han kvaliteten tilbage på en simpel kombination med et par familieskakker.

Af de topseedede skuffede Saidy noget, men efter at have sat et par points over styr fik han jo lidt svagere modstandere. og »på yderbanen« nåede han alligevel op blandt præmietagerne. Slutstillingen blev: Larsen 11 af 12, Benkö og Browne 9½, Byrne, Kaufman og Saidy 9, de Fotis og Weinstein 8½ osv.

Benkö, Browne og Saidy tog fra Colorado til Texas, hvor man i San Antonio havde en stor udstilling, kaldet »Hemisfair«. I den anledning spillede man også en skakturnering, en rigtig typisk amerikansk turnering med 7 runder på tre dage. Det tillokkende var førstepremien på 1000 dollars, den tog Benkö sig af. Han er ekspert i disse åbne turneringer, i de sidste fire åbne USA-mesterskaber havde han fire førstepladser, hvoraf dog de to på deling. Det var interessant at se hans spillestil mod de lidt svagere modstandere. Han er kendt som en ret forsigtig spiller, men hans våben mod 1. d4 var 1. —, Sf6 2. c4, c5 3. d5, b5?!

Let i Toronto

Mindre end et døgn efter sidste runde i Aspen sad jeg ved brættet i Toronto og spillede første runde af det åbne canadiske mesterskab. Min modstander var ikke vanskelig at behandle, og selv om de blev stærkere i de følgende runder, vandt jeg turneringen uden besvær, 10½ af 11. Remisen var mod en 15-årig amerikaner ved navn Rogoff, der virkede talentfuld. Han delte andenpladsen, to points efter, med sine landsmænd Eberlein og Popovych og canadierne Day og Dobrich, vel alt sammen ukendte navne i Danmark. Længere nede på listen kom navne som Vranesic, Fuster og Vaitonis. Men jeg var altså den eneste stormester og gjorde min pligt. Der var 164 deltagere, hvoriblandt også nogle danske navne: Hansen, Jensen, Pederson. Denne sidste viste sig at være den tidligere danske mesterspiller Jørn Pedersen, han klarede sig hæderligt og fik 6½ p., selv om han næsten ikke havde spillet skak de sidste år. Som så mange andre skakspillere er han blevet indfanget af elektronisk databehandling.

Blandt de ældre canadiske skakspillere er en meget stor del immigranter fra Ukraine, Ungarn, Jugoslavien, Tyskland og de baltiske stater, men blandt de unge er engelsk-canadiske navne repræsenteret i passende antal. Interessen er utvivlsomt stærkt stigende, ikke mindst i studenterkredse.

4588 Grünfeld-indisk

Spillet i »US-Open«, 10. runde.

Hvid: *James Shervin. USA.* Sort: *Bent Larsen.*

1. d4, Sf6 2. c4, g6 3. Sc3, d5.

Mine åbninger i disse turneringer havde et stærkt »hollandsk« præg. Både med hvid og sort sled jeg hårdt på mine f-bønder. Men denne gang tænkte jeg mig om ved det første træk. Hvorfor spiller jeg så sjældent Grünfeld? Det er et aggressivt forsvar, der skulle passe mig fint.

4. Sf3, Lg7 5. Db3, dxc4 6. Dxc4, 0-0 7. e4, Lg4 8. Le3, Sfd7 9. Db3, Sb6 10. Td1, e6!?

Ikke nogen hjemmeforberedelse, men jeg ville ud af bogen, og teksttrækket er slet ikke dårligt. Teorien siger 10. —, Sc6 11. d5, Se5 12. Le2, Sxf3+ 13. gxf3, Lh5, og nu enten 14. f4 eller, vistnok stærkere, 14. a4 eller 14. h4, Dd7 15. a4.

Sherwin er slem til at komme i tidnød – han brugte 40 minutter her! (Betænkningstiden var 50 træk i 2½ time).

11. Lg5, Dc8.

11. —, Lxf3!? er sandsynligvis godt nok til remis. tårn, springer og bonde for dronningen og solid stilling.

12. Le2, S8d7(?).

12. —, Sc6 er vistnok bedre.

13. 0-0, h6.

I betragtning kom 13. —, c5 14. Sb5, c4 15. Dc2, Dc6 16. Sc3, h6 fulgt af f5, men helt lige spil giver det ikke.

14. Le3, c5.

Ellers må sort affinde sig med en meget passiv stilling.

15. dxc5, Sxc5 16. Db5, S5d7 17. Tc1, Db8 18. Tfd1, Td8 19. a4, Lxf3 20. Lxf3.

20. gxf3 kom i betragtning, sort har svært ved at undgå bondetab, og den hvide kongestilling er ikke særlig sårbar.

20. —, Se5 21. Le2, Txd1+ 22. Txd1??.

Vendepunktet! Efter 22. Sxd1 var den sorte

stilling vanskelig – men Shervin havde kun 35 minutter tilbage og trak hurtigt.

22. —, Dc7 23. a5, Sbc4 24. L×c4, a6!

Det havde han overset! Nu er hvid pludselig i vanskeligheder.

25. Db6, D×b6 26. a×b6, S×c4 27. Td7, S×b2 28. T×b7?!

Desperation. Efter 28. Se2, Tb8 bør sort vinde i det lange løb. selv om det ikke er helt let.

28. —, L×c3 29. Td7, Te8 30. Ta7(?).

Efter 30. f4! havde sort givet en officer for b-bonden med 30. —, Sc4 31. b7, Sa5 osv., hvorefter merbonden skal kunne vinde.

30. —, Td8 31. g3, Sc4 32. b7, Td1† 33. Kg2, S×e3† 34. f×e3, Le5 35. Ta8†, Kg7 36. b8(D), L×b8 37. T×b8, Td2† 38. Kf3, T×h2 39. Opgivet.

Noter af Bent Larsen.

4589 Engelsk parti

Spillet i »US Open«, 8. runde.

Hvid: W. Browne, USA. Sort: Bent Larsen.

1. c4, f5 2. g3, Sf6 3. Lg2, e5.

Dette træk anses af mange eksperter for tvivlsomt i denne stilling p. gr. a. hvids næste træk:

4. d4(!), e×d4 5. D×d4, Sc6 6. Dd1.

Jeg var mere bange for De3†.

6. —, Lb4† 7. Sd2.

En behagelig overraskelse. Nu kommer den springer ikke til d5 foreløbig. Men måske planlægger han Sg1–h3–f4.

7. —, 0–0 8. Sf3(?).

Det kan ikke være rigtigt at fjerne begge springere fra feltet d5.

8. —, a5 9. a3, Le5 10. Sb3, Lb6 11. 0–0(?).

Browne havde allerede brugt næsten en time. Her burde han have spillet 11. c5, La7 12. Le3. Sort har vist ikke bedre end 12. —, d6 med temmelig lige spil.

11. —, d6 12. Sbd4, Se5 13. Dc2, S×f3† 14. S×f3, a4.

Sort står allerede bedst. Formodentlig burde hvid nu spille Ld2–c3 for at befæste d4. Opgivelsen af løberparret (efter 15. —, Se4) betyder ikke noget stort handicap.

15. Lf4, Se4 16. Tad1, Df6 17. Se1, Le6 18. Sd3, Df7 19. Tc1.

Omsider var den hvide springer på vej til d5, men den blev bremset i tide:

Browne havde nu kun 40 minutter, og selv om varianten 19. —, g5 20. Le3, L×e3 utvivlsomt gav sort en vis fordel, forkastede jeg den, fordi den forekom mig ret let at spille for hvid. Han ville få modchancer p. gr. a. svækkelsen af den sorte kongestilling, og hans egen stilling

kunne forsvares ganske godt med L×e4 og Sf2.

Mit næste træk er ganske nyttigt, men i nogen grad et ventetræk. Browne brugte straks 10 minutter, altså en fjerdedel af den tid, han havde tilbage til 31 træk.

19. —, h6!? 20. c5, Lb3 21. Db1, S×c5 22. S×c5, L×c5 23. L×b7, Tab8 24. Lf3, Ld5 25. L×d5, D×d5 26. Dc2, Tb3.

Stillingen er i nogen grad afklaret. Sort har en tydelig fordel, bl. a. p. gr. a. svagheden b2.

27. Ld2, h5 28. Lc3, h4.

Der skal skabes spil på begge fløje. Dette vil i alle tilfælde være den rigtige taktik, men mod en mand i tidnød er det særlig effektivt!

29. Tcd1, De6 30. e3?.

For at gardere f2, men de hvide felter svækkes fælt.

30. —, h3 31. Tfe1, De4 32. D×e4, f×e4.

Slutspillet er meget gunstigt for sort.

33. Tc1, Tf5 34. Ted1, Lb6 35. Tc2, Kf7 36. Tcd2, g6 37. Td5.

Taber en bonde, men hvad skulle han gøre?

37. —, T×d5 38. T×d5, Lc5 39. Lh8(?).

En overseelse i tidnød, lidt bedre var 39. Kf1, L×a3 40. Td4, men sort bør vinde tårnslutspillet.

39. —, L×a3 40. Td2, Lb4 41. Tc2, c5 42. Kf1, Ke6 43. Ke2, d5 44. Lg7, g5 45. g4, c4 46. Ld4, Ld6 47. f3, e×f3† 48. K×f3, Le5 49. L×e5, K×e5 50. Td2, Td3 51. Tc2, Td1 52. Tf2, Tg1 53. Opgivet.

Noter af Bent Larsen.

Skønhedspræmie

Den gamle amerikanske mester Turover gav 50 dollars til en skønhedspræmie, og der blev indleveret en mængde partier til bedømmelse. Næsten alle unge deltagere mente, at de havde spillet et skønhedsparti.

Præmien blev tildelt en ung spiller ved navn David Walsh, der var seeded så lavt som nr. 29. Hans modstander i partiet var nr. 63. Walsh fortalte mig, at han kun har spillet turneringsskak i to år. Her er hans »brilliancy«.

4590 Fransk parti

Hvid: Walsh. Sort: Dunning.

1. e4, e6 2. d4, d5 3. e5, c5 4. Sf3, Sc6 5. Ld3, c×d4 6. 0–0, Sge7 7. Lf4, Sg6 8. Lg3, Db6 9. Dc1, Ld7 10. Sbd2, Tc8 11. a3, a5 12. Te1.

Nimzowitsch spillede sommetider noget i den retning, men hvids åbningsspil må alligevel karakteriseres som tvivlsomt.

12. —, Lc5 13. Tb1, 0–0 14. h4.

Dette burde nok være spillet et træk tidligere. Nu tjener sort hvids stolthed, e5-bonden.

14. —, f6! 15. e×f6, g×f6 16. h5, Sge7 17. c4!?

Hvid er på jagt efter taktiske chancer. Han har ingen erstatning for minusbonden.

17. —, d×c3 18. b×c3, Da7 19. Sb3, Sd8 20. Dh6, Tf7 21. Sh4, Sec6 22. c4, Lf8 23. L×h7!?

Nu eller aldrig!

23. —, T×h7 24. D×f6, Lg7 25. Dg6, Sf7?

Herefter begynder hvid at spille som en verdensmester. Sorts solideste forsvar var nok 25. —, Th6, det hvide angrebsforsøg burde afværges ret let.

26. c×d5, Se7? 27. d×e6! S×g6 28. e×f7†, K×f7.

28. —, Kh8 går jo ikke på grund af mat, og mod 28. —, Kf8 er 29. Ld6† knusende stærkt.

29. h×g6†, Kg8 30. g×h7†, K×h7 31. Te7.

Materielt er stillingen nu omtrent lige, men den sorte stilling er håbløs.

31. —, Lg4 32. Le5, Tg8 33. Sd4, De5 34. Tb×b7, Dc1† 35. Kh2, Kh6 36. Shf5†, L×f5 37. S×f5†, Kg5 38. S×g7, Th8† 39. Kg3, D×a3† 40. f3, Tg8 41. Lf4†, opgivet.

Der er mat i højest to træk.

Partiet er naturligvis ikke fejlfrit, men det rummer ideer og smukke vendinger, og fortjener sin præmie.

Noter af Bent Larsen.

Dansk Skak Unions mangeårige revisor C. Pless, Esbjerg, død

Pless var en fremragende skakorganisator. I 40 år var han medlem af Esbjerg Skakforening, og han var formand i klubben i flere perioder. Han var den naturlige leder af skaksamarbejdet i Esbjerg i mange år og han var vellidt her som overalt, hvor han kom i kontakt med andre. Dette skyldtes især, at han var en humørspreder, som altid havde en glad bemærkning til alle.

Pless var formand for Dansk Skak Union i et år. I 1965 modtog han unionens hæderstegn, og han var æresmedlem i Esbjerg Skakforening.

O. Schøller Larsen.

VERDENS BEDSTE SKAK II

Hypermodernismen og Capablanca – Aljechin perioden

af JENS ENEVOLDSEN

Anden del af Jens Enevoldsens skakhistoriske værk belyser bl.a. gennem 150 kommenterede partier, spillet af verdenseliten, perioden fra 1. verdenskrigs begyndelse og til Aljechins død 1946. *Capablanca* og *Aljechin* præger dette underholdende bind, men også navne som *Bogoljubow*, *Botvinnik*, *Euwe*, *Flohr*, *Keres*, og *Nimzowitsch* føres frem med deres bedste partier. Begrebet »den sovjetiske skakskole« gøres til genstand for en skarp analyse.

317 sider

Illustreret

Kr. 21,50 indb.

POLITIKENS FORLAG

Matchen i Malmö

Redaktörens formodning om, at der var noget galt ved semifinalens afvikling i Malmø (Læs »Skakbladet«, august 1968, side 121) holdt stik. Det fremgår bl. a. tydeligt af efterfølgende artikler fra »Tidskrift för Schack«, juli-august nr.:

Ett viktigt klarläggande

På olika sätt har semifinalisterna i den pågående utmanartävlingen om schack-VM, Bent Larsen och Boris Spassky, låtit komma till uttryck sitt missnöje med de nu avslutade arrangemangen i Malmö. Med anledning härav får undertecknad framföra följande:

1. Tävlingsarrangemangen i Malmö, de ekonomiska villkoren för spelarna, indkvarteringen etc. har skett helt *utan* medverkan från Sveriges Schackförbunds sida. Initiativet till förläggandet av tävlingen till Malmö och ansvaret för tävlingens genomförande faller helt på FIDE:s president Folke Rogard.

2. På ett tidigt stadium blev Sveriges Schackförbund tillfrågat av Folke Rogard om villigheten att ordna tävlingen. AU svarade Rogard att förbundet på grund av kongress och SM-tävlingar inte var i stand att ta hand om arrangemanget vid den tidpunkten men att förbundet, därest intresse för saken då förelåg, var berett att ordna utmanarfinalen nu i höst.

3. Jag finner det vara självklart, att en sådan viktig tävling som en semifinal i utmanartävlingen om VM bör organisatoriskt ordnas och ledas av värdlandets nationella schackförbund. Att som skett i Malmö låta privata mecenatintressen, hur generösa de än må vara, sköta en så viktig tävling anser jag vara helt fel. Ett sådant sätt att handlägga viktiga schackärenden måste tillhöra en förgangen tid. FIDE:s president får själv ta på sig all den kritik som tävlingen ger anledning till.

4. Det borde också vara självklart, att arrangörerna för tävlingen i Malmö i god tid underrättat spelarna om att Sveriges Schackförbund inte på något sätt var inblandat i arrangemangen, inte heller något regionalt schackförbund. Likaså borde der vara självklart, att Sveriges Schackförbund borde officiellt ha underrättats om att tävlingen kom att äga rum i Malmö. I stället lämnades detta viktiga meddelande via dagspressen.

Detta klarläggande kommer att tillställas FIDE:s styrelse, Danmarks och Sovjetunionens schackförbund samt Bent Larsen och Boris Spassky för kännedom.

Stockholm den 24. juli 1968.

Nils Kellgren,
ordförande i Sveriges Schackförbund.

Replik

Nils Kellgrens insändare kan knappast betecknas som »klarläggande«, enär däri ej med klarhet angives innehållet i den kritik, till vilken Kellgren anslutit sig, och än mindre klargörande uppgifter, som av mig kunnat inhämtas.

Den kritik från spelarnas sida, som jag själv förnummit, avsåg närmast de ekonomiska betingelserna. Av Kellgrens formuleringer synes emellertid framgå, att *han* även avser själva arrangemangen.

Kellgren och givetvis även alla av de många kandidatmatcherna berörda federationerna måste antagas känna vad FIDE-kongressen 1965 beslutat angående de ekonomiska villkoren. Härutöver har jag i mycket god tid tillställt alla vederbörande sammanfattningar, i vilka exakt angives vad kongressbesluten föreskriva. En särskild påminnelse riktades ytterligare till Sovjetfederationen genom telegram den 17. juni. De i Malmö erbjudna ekonomiska betingelserna motsvarade exakt vad som sålunda av kongressen beslutats, men av personliga skäl lämnades av mig vid ett angående samtal med Spassky och Bondarevsky och därefter av organisatorerna vissa tillägsutfästelser, som man sade sig uppskatta.

Om arrangemangen på platsen föreställer jag mig, att valet av den synnerligen auktoritative engelsmannen Golombek till överdomare, ordnandet av den förnämliga turneringshallen i rådhuset samt inkvarteringsförhållandena i Savoy Hotel knappast kan göras till föremål för grundad kritik. Må hända avser herr Kellgren någon annan mindre väsentlig detalj, men mig synes det tillfyllest att ur herr Golombeks till föredragning vid kongressen i Lugano avfattade rapport citera:

Härefter återstår endast för mig att såsom av FIDE utsedd överdomare säga, att matchen, som handhades under utomordentliga förhållanden (excellent conditions) ordnade av de lokala organisatorerna, fullföljdes utan ogynnsamma händelser och präglades av båda spelarnas utomordentligt sportsliga och otadliga uppträdande.

Härefter torde jag kunna inskränka mig till att säga, att jag mycket gärna understryker riktigheten i herr Kellgrens upprepade påstående att ansvaret för matchen i alla avseenden åvilar mig. Jag behöver sålunda icke genom någon ansvarsfördelning med herr Kellgren dela med honom för-

tjänsten av vad som utträttats. Däremot hyser jag största tacksamhet mot de osjälviska mecenaterna, som möjliggjorde Malmö-matchen, och till de uppofterande medhjälparna i fältarbetet.

En helt annan sak är frågan om de ekonomiska villkor, som böra erbjudas deltagare i för FIDE organiserade tävlingar. Min uppfattning är, att villkoren böra förbättras, men om mina strävanden och diskussionerna vid FIDE:s kongresser är jag ej i tillfälle att inom tidskriftens ram närmare redogöra. Frågan uppkommer ånyo då FIDE:s kongress i Lugano skall besluta om reglerna för den nu instundande 3-årsperioden för de individuella världsmästerskapstävlingarna, och jag skall då bl. a. återkomma till de förslag jag framlade för kongressen i Havanna år 1966 men som – måhända i viss mån på grund av min frånvaro – där ej ledde till åsyftat resultat.

Stockholm den 31. juli 1968.

Folke Rogard.

Stellan Persson skrev i »TfS«:

Her følger et uddrag af Stellan Perssons referat om matchen Bent Larsen–Spasski i »Tidskrift för Schack«s juli–august nr.:

Vad skall man nu säga om Bent Larsens misslyckande? Ja, först och främst att han mötte en av världens absolut bästa spelare av idag. Spassky gör, som bl. a. Tal yttrat före matchen, ytterst få fel, har en ypperlig försvarsteknik och är säker positionsspelare. En match mot en sovjetisk stormästare har vidare visat sig vara en ytterst svår nöt för all världens stormästareelit. Att komma före i *turneringar* är det flera som lyckats med.

En del störningar före matchens igångsättning kan ha inverkat olika på spelarna. Lottdragning företogs planenligt dagen före start och då var allt frid och fröjd. Men på lördag förmiddag hotade Spassky att resa hem med sin sekundant Bondarevsky och dagarna efter skrev hela den svenska (och danska) pressen om »skandal« och »kaos«.

Ryssarna var irriterade över i huvudsak tre saker; 1) De ekonomiska villkoren för matchen (som dock var *bättre* än vad FIDE stipulerade); 2) Uppehålle och kostnader för sekundant fick bestridas av spelaren; 3) Sveriges Schackförbund (eller Skånes Schackförbund) stod icke som inbjudare till matchen.

De båda första punkterna var helt O.K. enligt FIDE:s bestämmelser och efter resonemang löstes det hela. Bent Larsen var så generös, att han erbjöd sitt hotellrum till Bondarevsky och flyttade till goda vänner i Malmö! Vad den tredje punkten anbelangar gick som bekant SM i Norrköping samtidigt som matchen varför Sveriges SF hade avböjt att arrangera.

Alltnog; detta är inget som tävlingsspelare egentligen skall eller bör befatta sig med före en match! Det är sekundanters och medhjälparens jobb! Pressen hjälpte nog till att blåsa upp det hela till lite för stora dimensioner också.

Stellan Persson.

Overfald på Bent Larsen!

Jørgen Hvenekildes indlæg »Drømmen der brast« i september nr. er blevet fulgt op af to læserbreve:

Også en drøm ...

En drøm kan briste, men retter det noget op på sagerne at overfalde den, man har drømt om?

Bent Larsen er vel den stærkeste skakspiller, Danmark har haft. Vi er mange, som siger ham tak for partier, kommentarer og analyser i »Skakbladet« og som ønsker ham alt muligt held fremover.

Vi går ud fra, der må være en årsag i selve spillet, når han vinder, og ligeledes når han taber, og at der må kunne gives en saglig forklaring herpå.

Var det ikke en idé med en saglig analyse, fra ham selv eller fra en anden, som kan analysere skakpartier uden psykedeliske ægteskabsbilleder, pigsko eller fodringsvejledning?

Således ser det ud til at slutte med et spørgsmål til redaktøren. Ikke fra the upper ten, men fra en, som drømmer om, at »Skakbladet« må fortsætte med at behandle skak på en saglig måde.

H. M. Olsen, Holbæk Amt.

Personlige overfald

En menig skakspiller henstiller til redaktionen, at den ikke fylder »Skakbladet«s plads med personlige overfald på Bent Larsen og hans frue. Lad Jens Enevoldsen boltre sig i »Politiken« på den boldgade.

Bent Larsens angriber i august-nr. skylder en påvisning af, at en sekundant kunne have reddet nogen i hængepartierne mod Spasski. Det bliver vist svært, og derfor vil Jørgen Hvenekildes karakteristik af Bent Larsens argumenter for ikke at medtage sekundanter som »vrøvl og pølse-snak« ramme ham selv.

Henry Stjernqvist, medlem af Vanløse Skakklub.

Redaktøren mener

Hvenekildes skuffelse over Bent Larsens nederlag er helt forståelig. Hvenekildes artikel indledes med et »angreb« på Bent Larsen, fordi stormesteren under og efter matchen kritiserede arrangementet meget kraftigt og bl. a. skrev i »Frederiksborg Amtsavis«: (Læs endvidere: Et interview i »B. T.« i »Skakbladet«, august, side 122.)

»Matchen startede altså i en atmosfære af manglende spillelyst hos både Spasski og mig. Bedre blev det heller ikke af, at der var mange ting i vejen med selve arrangementet. Den af FIDE udpegede machleder – der aldrig har ledet noget internationalt skakarrangement – satte ikke pris på kritik, han truede faktisk med at gøre mig upopulær i hele Sverige! Som man forstår, hyggelige forhold.

Jeg var så deprimeret, at jeg ikke kunne koncentrere mig om spillet.«

Det er rene ord for pengene, men Hvenekilde mener ligesom mange andre, at såvel Bent Larsen som unionens ledelse har kendt eller burde have kendt betingelserne inden matchens start!

Er dette ikke tilfældet, burde Bent Larsen have været ledsaget af en sekundant – eller leder, der kunne have taget sig af »sagen«. Redaktøren tør forsvare Hvenekildes indlæg med, at artiklen henviser til de problemer, der i de senere år er opstået efter Bent Larsens overgang til professionalismen, idet man her må erindre sig, at Bent Larsen, når han deltager i VM-kampene, er udsendt af Dansk Skak Union. Derfor har unionen – og vi – et ansvar for, at problemerne løses på en tilfredsstillende måde. Efterfølgende læserbrev rammer da også lige i plet.

Forøvrigt kan det vel ikke være en fejl, at vigtige unionsanliggender debatteres i »Skakbladet«?

Dansk Skak Union bør støtte Bent Larsen på FIDE-kongressen!

VM-matchen i Malmø diskuteres stadig, – omend på stærkt varieret plan! Jeg vil trække én side af sagen frem, nemlig rimeligheden af den måde, hvorpå et verdensmesterskab afvikles.

Alle har forlængst accepteret, at professionelle og amatører spiller sammen, men for at nå toppen, må man drive skak på heltid. Jens Enevoldsen havde ikke fået stof til foreløbig to bind om verdens bedste skak, hvis bidragyderne – alle de store mestre – kun havde haft tid til at sysle med skak i aftenskolen. Og det samme gælder for Bent Larsen, der tilmed er tvunget uden for landets grænser for at møde ligemænd og udvikle sin styrke.

Derfor kan det ikke være meningen, at to af verdens bedste spillere skal sidde i Malmø en måneds tid og kun have udsigt til (i bedste fald) at vinde et par tusinde kroner. Det kan end ikke statsprofessionelle fra østlandene tillade sig. Man må tænke på, at der går lang tid med forberedelser. Spassky bekræftede, at han i begyndelsen af 1968 sendte afbud til to store turneringer, hvor han givetvis ville have hentet tusinder af kroner hjem, for at forberede sig til kandidatturneringen, det tager mere end et år at fuldføre.

Vil man fortsat se top-skak, må FIDEs antikke regler laves om, så skakmestrene får råd til at være blandt de fire, der kæmper om en VM-kamp! Bent Larsen har sagt det helt rigtige: Som det er nu, vil FIDEs turnering udvikle sig til et amatørverdensmesterskab, mens de store mestre – i hvert fald i den vestlige verden – kan kæmpe om den moralske ære ved privat finansierede matcher eller turneringer.

FIDEs kongres holdes om kort tid i Schweiz. Her vil FIDE-præsidenten Folke Rogards private VM-match i Malmø komme til debat, bl. a. fremført af Bent Larsen og ganske givet også fra sovjetisk side. Man formoder, at Dansk Skak Union er repræsenteret på kongressen for at varetage de danske interesser, – og i dette tilfælde er de ikke uvæsentlige. Vi venter, at Bent Larsen får den officielle danske støtte til en ændring af reglerne!

Mogens Nørhave.

Bo Jakobsen:

Juniorlandskampen Sovjetunionen-Norden

Landskampen blev spillet i Tallin i Estland i dagene 16.–21. august. Der blev spillet to runder med 15-mandshold og russerne sejrede med 20½–9½. Deres overlegenhed illustreres yderligere af, at gennemsnitsalderen for det nordiske hold var 18½ år mod russernes 16½.

På det nordiske hold opnåede de 3 nordmænd 50 %, Arne Schønby på trettende bræt vandt begge partier. Danmark stillede med fire spillere, der ialt opnåede 3 points. Jeg spillede selv mod A. Karpov på 2. bræt og fik to vældige slagsmål og 1½ points. På 7. bræt spillede Niels Bille mod E. Makarotsev og fik ved godt og solidt spil to remiser. Viggo Bove Quist kom på 11. bræt ud for en lille fremstormende 15-årig Petrosjan (nej ikke ham). Viggo overvandt ikke chokket –

2-0 til russeren. På 15. bræt spillede *Sven Pedersen* og *G. Pesina* remis i første parti. I andet parti havde Sven stor overvægt, men i tidnøden blev strengen rund.

Vi rejste hjem den dag det skete!

4591 **Hollandsk**

Hvid: *Karpov*, Sovjetunionen.

Sort: *Bo Jakobsen*, Danmark.

1. c4, f5 2. g3, Sf6 3. Lg2, g6 4. Sc3, Lg7 5. Sf3, 0-0 6. 0-0, Sc6 7. d4, d6 8. d5, Se5 9. S×e5, d×e5 10. e4, f4(?) 11. b3.

11. g×f4, e×f4 12. e5 (12. L×f4, S×e4) giver muligvis hvid bedre spil.

11. —, g5 12. f3, Dd6 13. g4, h5 14. h3, h×g4 15. f×g4, Ld7 16. a4, Db6† 17. Kh2.

Efter 17. Tf2 følger 17. —, f3! 18. L×f3 (18. D×f3, S×g4) L×g4!.

17. —, Kf7 18. Lf3, Th8 19. Kg2, Th4 20. a5, Dc5 21. La3, De3 22. De1, L×g4!

Et chancerigt offer.

23. h×g4, S×g4 24. Th1, T×h1 25. D×e3, S×e3† 26. K×h1, g4 27. Le2.

Her ville 27. Ld1 have ydet mere modstand.

Sort får dog gennem 27. —, f3 28. Ta2, Lh6 29. Tf2, S×d1 30. S×d1, Lf4 og senere åbning af en linie på dronningefløjen »et chancerigt spil«.

27. —, f3 28. Le5, Lh6 29. Te1, b6 30. L×f3.

Eller: 30. L×e3, L×e3 31. L×f3, Th8† 32. Kg2, g×f3† 33. Kg3, Lf4†!.

30. —, b×c5 31. Ld1, Kg6 32. Sb5, Lf4 33. T×e3.

Eller 33. S×c7, Th8† 34. Kg1, Th3 med truslen 35. —, Lh2 36. Kf3, Lg3†.

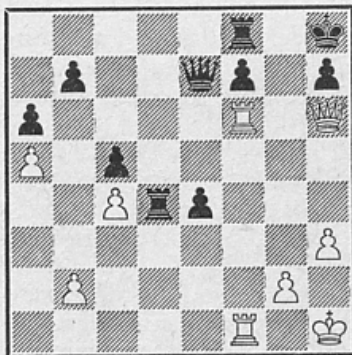
33. —, L×e3 34. S×c7, Th8† 35. Kg2, Th4 36. a6, Lf4 37. Kg1, g3(?) 38. Lf3, Th2 39. Lg2, Kf7 40. Kf1, Th6 41. Ke2(?).

Taber straks efter Tb6, hvorfor hvid opgav. Efter 41. Se6 vinder sort ved manøvre Le3–f2 og tårnindrængning via h, f eller b-linien.

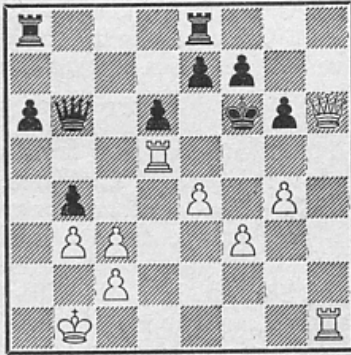
KOMBINATIONSØVELSER

(Løsninger findes side 175)

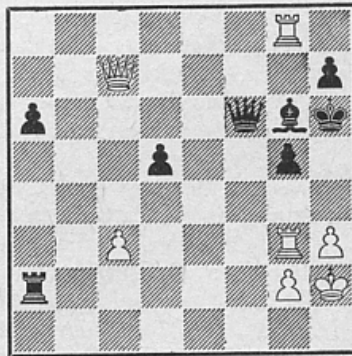
1

2

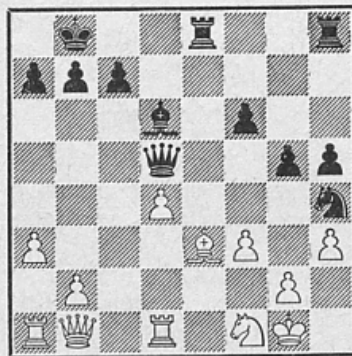

3

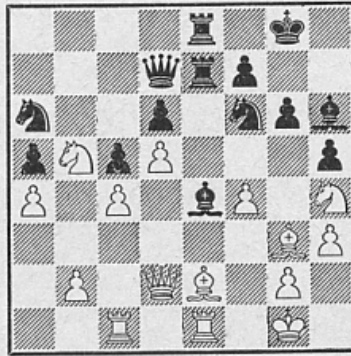

Hvid trækker og vinder.

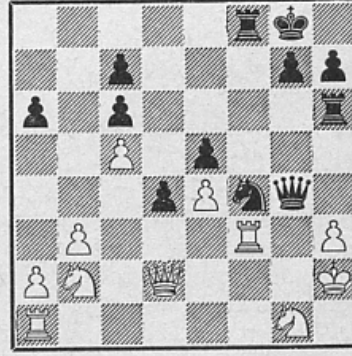
4

5

6

Sort trækker og vinder.

Intelligens, skak og klassisk musik

At skak har noget med intelligens at gøre, er der vist almindelig enighed om.

Den kombinationsevne, skakspillet først og fremmest er en udfordring til, indgår på afgørende måde i det begreb, man kalder test-intelligens, dvs. den man i varieret udformning måler som den såkaldte intelligenskvotient. Stefan Zweig's berømte skakspiller, hvis eneste intelligenstræk var et til gengæld genialt blik for skakspillet, er ikke sandsynlig.

At skak appellerer til intelligensen, forudsættes øjensynligt også af den argumentation i kønsrolledebatten, der som bevis for kvindens intelligensunderlegenhed, påpeger de få kvindelige skakspillere og i øvrigt i samme åndedrag de få kvindelige komponister. Sans for klassisk musik korreleres således også på en eller anden måde med generelle intelligenstræk.

Imidlertid uanset dette, regnes skak for et »ædelt« spil, der stiller store krav til udøveren, og Gallup Instituttet har, til belysning af spillets udbredelse, stillet et repræsentativt udsnit af den voksne befolkning nogle spørgsmål om skakspil og beslægtede problemer.

Man stiller først spørgsmålet om, hvor hyppigt, man spillede skak. Dette gav følgende svar:

	spiller skak %	spiller ikke skak %	i alt %
Total	14	86	100
Urbanisering:			
Hovedstaden	20	80	100
Provinsbyer	14	86	100
Landdistrikter	9	91	100
Køn:			
Mand	22	78	100
Kvinde	6	94	100
Alder:			
15-24 år	22	78	100
25-29 år	24	76	100
30-39 år	14	86	100
40-49 år	13	87	100
50-64 år	14	86	100
65 år og over	5	95	100
Skoleuddannelse:			
Folkeskole	10	90	100
Mellem- og realskole eller tilsvarende	22	78	100
Studentereks., anden adgangseks. og højere uddannelse	39	61	100

Ca. hver syvende voksen (14 %) spiller skak, men spørger man hvor hyppigt, viser det sig, at kun ca. 2 % kan siges at være egentlige skakspillere, der virkelig spiller hyppigt, og i alt 6 % spiller nogenlunde hyppigt, medens

det for restens vedkommende kun forekommer sporadisk.

Det ses af oversigten, at det er særlige befolkningsgrupper, der hengiver sig til skakspillet. Spillets udbredelse øges med stigende urbaniseringsgrad, der er over dobbelt så mange skakspillere i hovedstaden som på landet.

Dernæst ses det, at mænd er betydelig ivrigere skakspillere end kvinder, 22 % mænd spiller skak mod kun 6 % kvinder.

Interessen for skak synes også afhængig af alder, idet spillet øjensynligt i særlig grad appellerer til de unge under 30 år, medens ældre over 65 år kun i ringe udstrækning spiller skak.

En meget klar forskel konstateres mellem mennesker med forskellig boglig uddannelse. Jo større uddannelse jo større interesse for skak. Ca. 40 % med studentereksamen eller højere uddannelse spiller skak mod kun 10 % blandt dem med kun folkeskoleuddannelse.

Da der utvivlsomt er en stor korrelation mellem graden af boglig uddannelse og intelligensen, er der således her en klar sammenhæng mellem lyst – og evne – til at spille skak og forholdsvis høj intelligens.

Som nævnt er det hævdet, at de træk, der manifesterer sig som intelligens også manifesteres ved interesse og forståelse for klassisk musik – og matematik og klassiske sprog. Man har derfor stillet svarpersonerne et spørgsmål til belysning af graden af interesse for klassisk musik.

Man fik herved to grupper: den, der svarede, at de var meget interesserede i klassisk musik, og andre. Disse to grupper fordeltes efter, om de spillede skak, som vist i følgende oversigt:

	Meget interesseret i klassisk musik		Andre
	%		%
Spiller skak	35		11
Spiller ikke skak	65		89
I alt	100		100

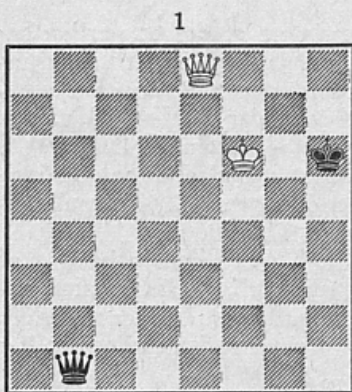
Der er her en klar sammenhæng mellem skak og klassisk musik, for så vidt som begge dele overvejende appellerer til de samme mennesker. De (klassisk) musikinteresserede har imellem 3 og 4 gange så stor »skakhyppighed« som andre.

Intelligens, skak og sans for klassisk musik har således klart noget tilfælles, men man kan ikke sætte lighedstegn mellem disse fænomener. Skak synes nok at forudsætte intelligens, men man kan ikke slutte omvendt.

Eftertryk mod angivelse af
Berlingske Tidende og Gal-
lup Instituttet som kilde.

SPØRGSMÅL OG SVAR

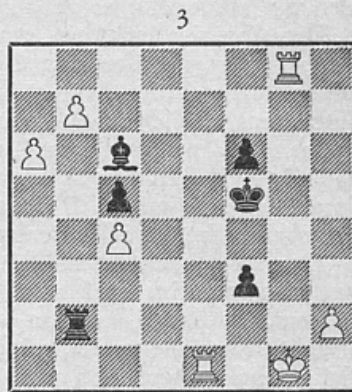
(Svarene findes på side 175)

Sort regner med remis efter 1. Dh8†, Dh7, men hvid sætter mat i senest 5 træk. Hvordan?

Her spillede hvid 1. Td6 og overså tilsyneladende, at sort kunne spille 1. —, D×f3. Eller gjorde han ikke?

Hvid spillede sejrserust 1. b8 (D), men sort øjnede en spinkele chance. Kan De også se den?

Kandidatturneringen

Spasski fører klart mod Korchnoj

Finalematchen mellem Spasski og Korchnoj blev indledt den 7. september i Kiev med stormester Flohr som overdommer. Spasski førte de hvide brikker i det første parti, og efter at fire af matchens tolv partier var færdigspillede ved redaktionens slutning, havde Spasski sikret sig en klar føring med 3-1 efter at have spillet remis to gange med de hvide brikker og vundet to gange med de sorte!

1. MATCHPARTI

4592 Spansk

Hvid: *Spasski*. Sort: *Korchnoj*.

1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. Lb5, a6 4. La4, Sf6 5. 0-0, Le7 6. Te1, b5 7. Lb3, d6 8. c3, 0-0 9. h3, Sa5 10. Lc2, c5 11. d4, Dc7 12. Sbd2, Sc6 13. d5, Sd8 14. a4, Tb8 15. a×b5, a×b5 16. b4, Sb7.

Dette træk kostede megen betænkningstid ialt 42 minutter!

17. Sf1, Ld7 18. Ld2, Ta8 19. Se3,
Tfc8 20. Kh2, T×a1 21. D×a1, Dd8.

Her var det Spasskis tur til at tage en indgående bedømmelse af stillingen. Efter 15 minutters betænkning besluttede han sig til at tage en »sikker« remis.

22. Da7, Ta8! 23. D×b7, Tb8 24. Da7.
og spillerne enedes om remis. Der opstår træk-
gentagelser efter Tb8-a8-b8 etc.

2. MATCHPARTI

4593 **Dronninggambit**

Hvid: *Korchnoj*. Sort: *Spasski*.

1. d4, d5 2. c4, e6 3. Sc3, Le7 4. c×
d5, e×d5 5. Lf4, c6 6. e3, Lf5 7. g4!?

Skarpt spillet, men Korchnoj er en energisk spiller, der sjældent lader sin modstander få ro til at udføre en strategisk plan.

7. —, Le6 8. h3, Ld6 9. Sge2, Se7 10. Db3, Lc8(!).

Bemærk Spasskis henholdende spil. Han spiller f. eks. ikke 10. —, b6, for efter hvids aggressive opstilling på kongefløjen med de fremskudte bønder, stiler han efter at bringe kongen i sikkerhed på dronningfløjen, og så ville b6 være en svækkelse. Ejendommeligt nok betyder tekststrækket, at den lange rokade yderligere sinkes, men Spasski når det hele!

11. Lg2, Sg6 12. L×d6. D×d6 13. h4.
Den sorte springer må naturligvis ikke
komme til h4.

13. —, Sa6 14. g5, Se7 15. Sf4, Sc7
16. 0-0-0, Lg4 17. f3, Ld7 18. Sfe2.

Anstrengelserne for at finde ud af om D×b7 er sundt for hvid har kostet en masse betænkningstid og efter teksttrækket kan sort være tilfreds med åbningsspillet's udfald.

18. —, 0-0-0 19. e4. f6 20. Sa4.

Igen gik der 20 minutter for Korchnoj og han er allerede nu i bekneb for en egnet angrebsplan.

20. -, Se6 21. $g \times f6$, $g \times f6$ 22. Kb1,
Kb8 23. Lh3, Thg8 24. De3.

Det er svært for hvid at komme videre med »angrebet« på den sorte kongestilling og efter 20 minutters betænkningstid beslutter han sig til at forstærke spillet i centrum.

24. —, d×e4 25. f×e4, f5!.

Et mestertræk! Nu får sort herredømmet over feltet d5.

26. e5.

Efter 26. e×f5 spiller sort 26. —, Sg7.

26. —, Sd5 27. Dd2.

Eller 27. Df3, Db4!

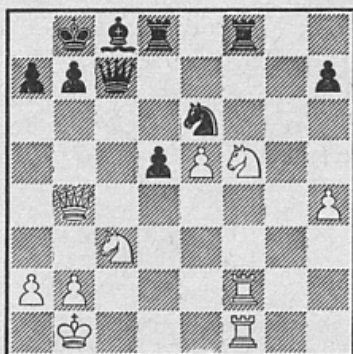
27. —, Df8 28. Tdf1, Se7 29. Db4, Le8 30. Tf2, Df7 31. Thf1, Tgf8 32. Lg2.

Resten af partiet må hvid spille a'tempo. Han havde kun få minutter tilbage af betænkningstiden.

32. —, Sd5 33. L×d5, T×d5 34. Sac3, Td8 35. d5!?

Et desperat forsøg på at trænge igennem den sorte forsvarsmur.

35. —, c×d5 36. Sd4, Dc7 37. S×f5.

37. —, D×e5!.

Sort har til gengæld god tid til at gennemse de mange taktiske muligheder. Spiller hvid nu 38. Se7!? svarer sort bedst med 38. —, T×f2! 39. Sc6†, Ka8 40. S×e5, T×f1† 41. Kc2, d4! med gevinststilling.

38. Sb5, d4! 39. Te1.

Nu kommer de hvide officerer til at »hænge«. Men hvid har ingen fornuftig fortsættelse.

39. —, Dc5! 40. Db3, T×f5 41. Tc2, D×b5 og hvid opgav.

Pointsstillingen: Spasski 1½ – Korchnoj ½.

3. MATCHPARTI

4594 Siciliansk

Hvid: Spasski. Sort: Korchnoj.

1. e4, c5 2. Sc3, e6 3. Sf3, Sc6 4. g3, d5!?

Det blev altså ikke til en »ægte« lukket sicilianer.

5. Lg2, d4 6. Se2, g6 7. d3, Lg7 8. 0-0, Sge7 9. Sh4, e5 10. f4, Dd6 11. a3, a5.

Ellers kunne hvid sætte noget i gang med b2-b4.

12. a4, f6 13. Kh1, Le6 14. b3, Dd7 15. Ld2.

Begge spillere har brugt megen tid til åbningsspillet og nu står sort ved en skillevej. Han har udskudt rokaden og skal nu bestemme sig til, om kongen skal til konge- eller dronningfløjen.

15. —, 0-0 16. f×e5.

Spasski tænkte her i 18 minutter, før han bestemte sig til at »dræbe« spillet i centrum. Efter teksttrækket overlades initiativet til sort.

16. —, f×e5 17. Sg1, Sb4 18. Lg5, T×f1 19. L×f1, Sc8 20. Ld2, Sd6 21. Shf3, Sf7 22. Dc1, Tf8 23. Lg2, h6.

Sort står absolut bedst, men har også alle problemerne. Hvorledes kan hvids defensive spil udnyttes til et angreb?

24. Db2, g5 25. Tf1, Sh8 26. Dc1, De8 27. h3, b5!?

De fleste havde vel regnet med 27. —, Dh5 for at sætte noget igang på kongefløj.

28. a×b5, D×b5 29. Se1, Sf7 30. Dd1, Dd7 31. Dh5, Sd6 32. T×f8†, K×f8 33. Kh2, Se8 34. Dd1.

Ellers spiller sort g5-g4 og dronningen kommer i fare.

34. —, a4 35. b×a4, D×a4 36. Db1, Sc7 37. Se2.

I denne stilling enedes spillerne om remis.

Pointsstillingen: Spasski 2 – Korchnoj 1.

4. MATCHPARTI

4595

Engelsk

Hvid: Korchnoj. Sort: Spasski.

1. c4, e5 2. Sc3, Sc6 3. Sf3, f5 4. d4, e4 5. Sd2, Sf6 6. e3, g6 7. a3, Lg7 8. b4, 0-0 9. g3, d6 10. Sb3, De7 11. Dc2, Sd8 12. a4.

Igen bruger Korchnoj megen betænkningstid i åbningsspillet og det er efterhånden helt klart, at Spasskis passive spil står sig godt mod en spiller med Korchnojs temperament! Korchnoj vil angribe og rykker frem med bønderne, men derved opstår der svagheder og så kommer Spasski! Til teksttrækket brugte Korchnoj 34 minutter af betænkningstiden!

12. —, Sf7 13. La3, Ld7 14. 0-0-0.

Det skal der mod til, men på den anden side er alternativet 0-0 heller ikke tiltalende.

14. —, c6 15. h3, b6 16. Le2, a5 17. b×a5, b×a5 18. Kbl, Tfb8 19. Ka2, Sg5 20. Tb1.

(Se diagrammet næste side)

20. —, Tb4!.

Endelig får Spasski lov til at angribe og demonstrere sine evner som angrebsspiller i denne match. Kvalitetsofferet er nærliggende og chancerigt.

(Stillingen efter hvids 20. træk)

21. Sd2.

Også efter 21. L×b4, a×b4 22. Sd1, T×a4† 23. Kb2, c5 har sort alle muligheder.

21. —, c5 22. d5, h5 23. Sb5, Sf7 24. Tbd1, Se5 25. Sb1, Dd8 26. Thg1, Db6 27. g4, h×g4 28. h×g4, f×g4 29. Sd2, Lf5 30. L×b4.

Langt om længe napper hvid kvaliteten, men sort bevarer initiativet.

30. —, a×b4 31. Kb3, Dd8 32. Ta1, Ta5.

Den hvide a-bonde blokeres.

33. Ta2, De7 34. Sf1, Sf3 35. Th1, Sh5.

En herlig løberdiagonal fra g7-a1!

36. Dc1, Le5 37. Sd2, Kg7 38. Ld1, Kf7 39. Lc2, Lg7 40. Lb1, Kf8.

Dermed var tidskontrollen overstået og nu gik stillingen til analyse! Det er indlysende, at alle chancer tilhører sort og Spasski var da også kun 18 træk om at vinde stillingen, da partiet blev fortsat den næste dag!

41. Lc2, Sg5 42. Ld1, Sf7 43. Le2, Se5 44. Dg1, Ta6 45. a5, Sf6 46. Db1, Kg8 47. Kc2, Sd3 48. Tf1, Lh6 49. Db3, Lg5 50. Kb1, Lh4 51. L×d3, e-d3 52. Kc1, Lg5 53. Tg1, Se4 54. Se4, D×e4 55. Tg3, Lh4 56. Sc7, L×g3 57. S×a6, L×f2 58. T×f2, D×e3† 59. Opgivet.

Efter 59. Td2, g3! kan den sorte fribonde ikke standses.

Sidste

Spasski fører efter otte partier med 5½-2½!

5. matchparti: Spasski-Korchnoj ½-½

6. matchparti: Korchnoj-Spasski 1-0(!)

7. matchparti: Spasski-Korchnoj 1-0

8. matchparti: Korchnoj-Spasski 0-1

Spasski skal således kun have ét points ud af de sidste fire partier for at hale matchsejren hjem og dermed få retten til at udfordre verdensmesteren Petrosjan til en 24 partiers-match om verdensmestertitlen til foråret.

DIVISIONS-TURNERINGEN

Den 7. divisionsturnering blev indledt søndag den 22. september, og allerede i 1. runde indtraf nogle overraskende resultater. Her skal blot nævnes Gladsaxes smukke debutsejr i 1. division ligesom Vejlbys Risskovs knebne nederlag også er bemærkelsesværdigt. — I 2. division var det en overraskelse, at debutanterne fra »Centrum«, Esbjerg, kunne besejre Herning Skakforening. — Og hvad med Haderslev-Varde i 3. division. Er de pludselig blevet så stærke i Haderslev?

Resultaterne i 1. runde blev:

1. division: Nordre Skakklub, Århus-Studentforeningens Sk. 3½-2½ + 2 h. — Århus Skakklub-Frederiksberg Skakf. 2-6. — Vejlbys Risskov-Kampklubben, Kbhvn., 3½-4½. — Gladsaxe-Københavns Skakf. 5½-2½.
2. division, gruppe 1: Læseforeningen, Odense-Kampklubben II 3-5. — Roskilde-Glostrup 5½-2½. — Hillerød-Sundbyernes Sk. 3-5. — Helsingør-Studentforeningens Sk. II 3½-3½ + 1 h.
2. division, gruppe 2: Nordre Skakklub II, Århus-Holstebro 5-3. — Herning Skakf.-»Centrum«, Esbjerg, 2-5 + 1 h. — Hjørring-»Evans«, Vejle, 5-3. — Vejgaard-Odense Skakklub 3½-4½.
3. division, gruppe 1: Roskilde II-Lyngby 4½-3½. — Rønne-Sundbyernes Sk. II 3-5. — Næstved-»Capablanca«, Kbhvn., 1½-6½. — Sorø-Kampklubben III 4-4.
3. division, gruppe 2: Læseforeningen II, Odense-Maribo 3½-3½ + 1 h. — »Frem«, Odense-Vejle Allested 3-5. — Indslev-Vordingborg 3½-4½. — Assens-Nykøbing F. 3-4 + 1 h.
3. division, gruppe 3: Nordre Skakklub III, Århus-Hurup 4-3 + 1 h. — Randers Skakklub — Ålborg Skakf. 5-3. — Lemvig-Horsens Skakf. 3-5. — Nørresundby-Skanderborg 4-4.
3. division, gruppe 4: Nordre Skakklub IV, Århus-Alsalliancen 4-4. — Ølgod-Esbjerg Skakf. 2-6. — Skjern-Tønder 2-6. — Haderslev-Varde 7½-1½.

Turneringens anden runde spilles søndag den 13. oktober.

Lidt om stormestertitlen

Omkring århundredskiftet blev stormestertitlen i skak indført halvofficiel, men først i 1949-50 blev den helt officiel, idet Verdensskakforbundet - FIDE - da opstillede regler og betingelser for stormesterværdigheden.

Resultatet blev, at mange spillere opnåede stormestertitlen og for at inddæmme denne »flod«, blev reglerne skærpet i 1965 ved at procenttallene blev hævet med 5 % og samtidig blev der krævet af titelholderne, at de skulle gentage den krævede norm indenfor et tidsrum af 5 år!

Stormestertitlen tildeles automatisk til verdensmesteren og til den spiller, der kvalificerer sig til kandidatturneringen efter deltagelse i interzoneturneringen. Endvidere kan titlen tildeles spillere af FIDEs kongres baseret på opnåede resultater i internationale turneringer efter forud bestemte regler.

Reglerne er følgende:

Internationale turneringer er sådanne turneringer, der mindst har 10 deltagere og hvor antallet af spillere fra samme land i turneringer med 10-12 deltagere ikke er højere end halvdelen + 1, og med mere end 12 deltagere ikke er højere end halvdelen + 2. Internationale turneringer klassificeres efter FIDEs mindstekrav således:

Deltagere	Titelholdere	Stormestre	Klasse
16	70 %	50 %	1 a
12	70 %	33 ¹ / ₃ % (min. 5)	1 b
15	50 %	-	2 a
10	50 %	-	2 b

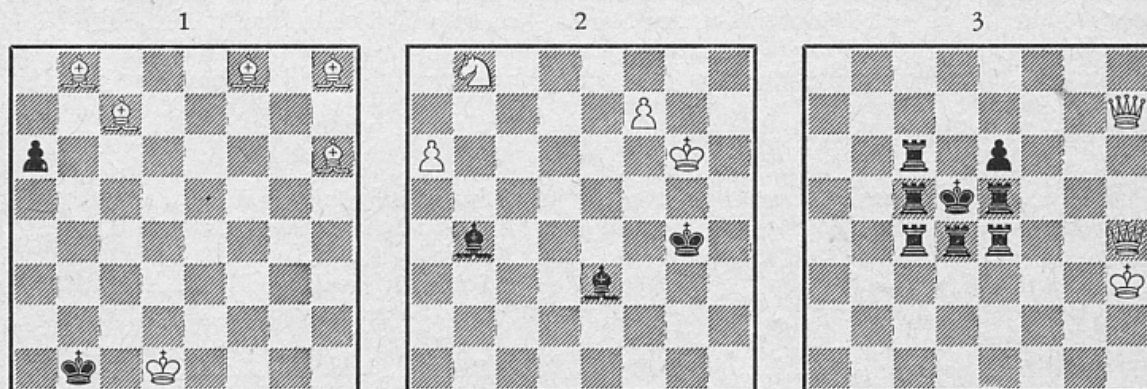
Stormesterresultatet bliver beregnet efter følgende procenttal: 55 % mod stormestre, 75 % mod internationale mestre og 85 % mod de øvrige.

For at opnå stormestertitlen skal dette resultat opnås en gang i en 1 a-turnering, men kan også opnås ved to gange indenfor et tidsrum af tre år at opfylde normen i to 1 b-turneringer eller en 1 b-turnering og en 2 a-turnering.

Som omtalt skal stormestre nu »forsvare« deres norm indenfor et tidsrum af 5 år og lykkes det ikke, mister de ikke titlen, men ved deltagelse i internationale turneringer »tæller« de kun som internationale mestre!

SLUTSPIL OG STUDIER

Også studieforfatterne arbejder med originale ideer, der ofte kræver usædvanlige officersopstillinger. De får her tre morsomme eksempler og det er ingen trykfejl, at der i nr. 1 er fem hvide sort-feltede løbere, i nr. 2 to sorte sortfeltede løbere og i nr. 3 to hvide dronninger og ikke mindre end seks sorte tårne!

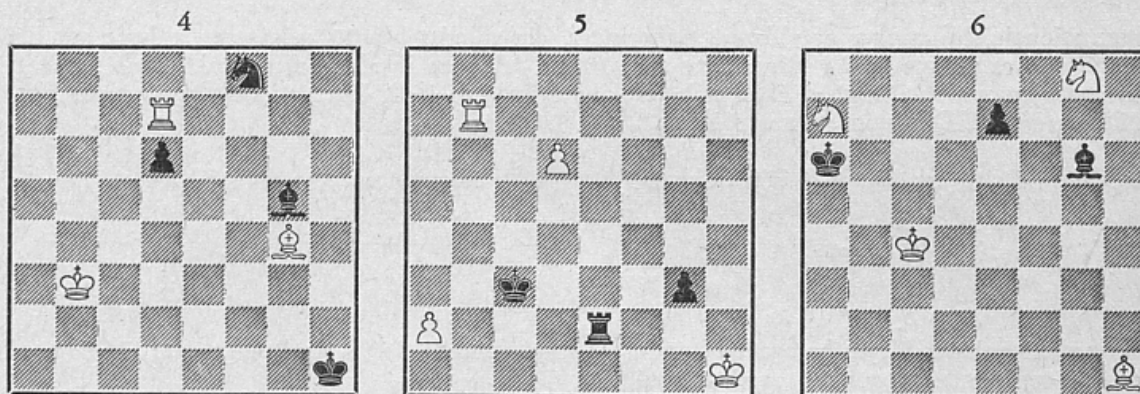
Hvid trækker og vinder.

Nr. 1 er komponeret af Troitzky, men kilden kendes desværre ikke. Vi indleder med 1. Lc7-e5 og efter 1. —, a5 2. La1, a4 3. Lb8-e5, Ka2 4. Kc2, a3 5. Kc3!, K×a1! 6. Kb3†, Kb1 7. La1!, a2 8. Kc3, K×a1 er sort mat med 9. Kc2†.

Nr. 2 er komponeret af Sackmann og offentliggjort i »Münchener Neueste Nachrichten« 1911. Hvid udnytter meget fint feltet c5 som et skæringspunkt efter 1. Sb8-d7! Nu truer 2. Sc5! for efter 2. —, Lb×c5 følger 3. a7! og efter 2. —, Le×c5 3. f8(D). Sort kan parere med antikritiske træk: 1. —, La7 2. Se5† fulgt af Sc6!, 1. —, Ld6 2. Se5† fulgt af Sc4 og 1. —, Le7† 2. Sf6† fulgt af Sd5 i alle tilfælde med hvid gevinst.

I nr. 3, der er komponeret af F. Bondarenko og offentliggjort i »Feenschach« 1960, bliver vi vidne til et morsomt rundløb, der fører til matsætning efter 21 træk og det foregår således: 1. Dd8†, Td6 2. Db7†, Tcc6 3. Da5†, T4c5 4. Db3†, Tdc4 5. Dd2†, Ted4 6. Df3†, Tee4 7. Dg5†, e5 8. Df7, Te6. Nu følger 2. runde: 9. Dd8†, Tcd6 10. Db7†, Tcc6 11. Da5†, T4c5 12. Db3†, Tdc4 13. Dd2†, Ted4 14. Df3†, e4 15. Dg5†, Te5 16. Df7†, Te6. Og nu slutrunden: 17. Dd8†, Tcd6 18. Db7†, Tcc6 19. Da5†, T4c5 20. Db3†, Tdc4 21. Dd2† og mat!

Forhåbentlig er De ikke blevet rundtosset af den megen køren omkring. I de tre efterfølgende studier af den berømte afdøde forfatter Vitaly Halberstadt bringer vi nemlig løsninger på side 180 for at De evt. selv kan arbejde med de fine ting.

Hvid trækker og vinder.

8. hovedkreds 25 års jubilæum

Strålende arrangement og tysk sejr i Roskildehallen

8. hovedkreds fik flere anmeldelser end KSU, da man i anledning af hovedkredsens 25 års jubilæum afviklede en international holdturnering 24. og 25. august i Roskildehallen. Et par hold meldte dog fra i sidste øjeblik, men 54 firemands-hold gennemførte 9 runder med begrænset betænkningstid – tre kvarter til hver spiller pr. parti. Der er ingen tvivl om, at denne form for turneringer, der kan afvikles på et par dage, har en fremtid.

Som i KSU's tilsvarende turnering for et par år siden dominerede stærke udenlandske hold, først og fremmest de tyske. Turneringen blev en sejr for Concordia fra Hamborg, selvom Studenterforeningens førstehold i sidste runde burde have slået tyskerne, der vandt 2½–1½, således at Königsspringer fra Frankfurt var blevet nr. et og SS selv nr. tre. De samme studenter spillede iøvrigt meget op og ned. Det blev 4–0 over Nordre (med Karl Pedersen, Frode Søby, Palle Nielsen og Neergaard) i femte runde og så blev det 0–4 mod Concordias andethold i den næste! Hos Studenterne bemærkede man iøvrigt en pæn debut af to talentfulde spillere fra Helsingør, Leif Berg og Peter B. Petersen. Dem får Helsingør svært ved at undvære i 2. division. Bedste danske hold blev Københavns Skakforening med danmarksmester Børge Andersen på førstebrættet.

Slutstillingen – beregnet efter matchpoints og individuel score – blev for de hold, der fik mindst 50 pct.

1) * Concordia I, Hamborg	17	27	10) * Studenterforeningen II	11	23
2) * Königsspringer, Frankfurt ...	16	27	11) * Kieler Schach-Gesell, 1884 ..	11	22½
3) * Halsberg, Sverige	13	25	12) * Roskilde I	11	22½
4) Concordia II, Hamborg	13	23	13) Studenterforeningen III	11	22
5) * Københavns Skakforening I ..	13	22½	14) * Oslo Schackselskap	11	20½
6) * Studenterforeningen I	12	24½	15) * Neumünster	11	20½
7) * Gentofte Skakklub	12	22½	16) * Odense Skakklub	11	20½
8) * Alstertal, Tyskland	12	21	17) Skakklubben af 1941 I	11	19
9) * Glostrup	12	20½	18) * Nordre Skakklub	11	18½
			19) Skakklubben af 1941 II	10	20
			20) Københavns Skakforening II ..	10	18½
			21) Roskilde II	10	17½
			22) * Helsingør	10	16

23) * Nässjö, Sverige	9	21½
24) * Hillerød Skakklub I	9	20½
25) Ringsted AS	9	20
26) Brøndbyernes Skakklub	9	20
27) Hellerup	9	19
28) Concordia III, Hamborg	9	19
29) Roskilde III	9	18½
30) * Ystad, Sverige	9	18
31) Hillerød II	9	18
32) * Lyngby	9	17½
33) * Schwalbe, Hamborg	9	17
34) Ballerup I	9	16

* betyder seeded hold.

Studerterforeningen blev den store præmiesluger, idet alle tre hold fik præmie. Topscorerpræmierne gik til Børge Andersen og Jørgen Jørgensen, Ballerup, der på førstebræt fik 7½ points, Göte Pettersson, Hallsberg, 8 på andetbræt, Schulz, Concordia 2, 8 points på tredjebræt, og Pokern, Concordia 1, 8 points på fjerdebræt. En usædvanlig præmie i den første runde søndag morgen til det hold, der først vandt 4-0, nemlig en flaske jubilæumssnaps,

var noget, Hillerøds førstehold kunne vurdere. Holdet udnyttede på ca. tre kvarter den ekstra chance, det var at møde Roskildes femtehold!

Godt arrangeret

Det halve af en skakturnering er et godt arrangement. Og det forstår folkene i 8. hovedkreds. End ikke en protest – den eneste, som da også blev tabt – midt i turneringen kunne give anledning til forsinkelser. Meget tydelige oversigtstavler, særdeles god udenomplads ved bordene, alt var i orden. Ved den efterfølgende jubilæumsfest kunne turneringslederen *Richard Petersen*, Roskilde, da også med god samvittighed takke sine mange assistenter, og takken var først og fremmest adresseret til det, han kaldte turneringens »hjernetrust«, *Leif Egelund Andersen*, Roskilde, og *Jørgen Gad*, Hillerød.

Højdepunktet under festen var iøvrigt, at Dansk Skak Unions formand, *Schøller Larsen*, overrakte 8. hovedkreds' formand, *Cai Würtz*, Helsingør, unionens hæderstegn. Få har fortjent den som Würtz, der i godt 23 år har været hovedkredsens formand!

Mogens Nørhøve.

Løsninger til kombinationsøvelserne side 168

- Nr. 1: (Karazew-Klaman, Leningrad 1967) 1. Te6!, Dd8 (1. —, D×e6 2. D×f8+ mat og 1. —, f×e6 2. T×f8+ og mat i næste træk) 2. Tg6!, Tg8 3. T×f7, Td1+ 4. Kh2, Db8 5. g3, Td2+ 6. Kh1 og hvid vinder.
- Nr. 2: (Berg-Danielsen, Roskilde 1968) 1. g5+!, Ke6 2. Dh3+, f5 3. T×f5! og hvid vandt hurtigt.
- Nr. 3: (Cortlever- v. d. Weide, Beverwijk 1968) 1. Tf3!, D×f3 2. Dg7+, Kh5 3. D×g6+!, h×g6 4. Th8+ mat.
- Nr. 4: (Alburg-Wasjukov, Charkow 1967) 1. —, S×g2! 2. K×g2, g4 3. h4, D×f3+ 4. Kg1, T×e3 5. S×e3, D×e3 6. Kf1, Df3+ 7. Kg1, Lh2+! 8. K×h2, Df2+ og hvid opgav, da 9. Kh1, g3! fører til matsætning.
- Nr. 5: (Szamis-Cejtlin, Charkow 1967) 1. —, L×g2! 2. K×g2, Se4 3. Dd1, S×g3 4. K×g3, L×f4+! 5. Kf2 (Eller 5. K×f4, D×h3!) 5. —, D×h3 6. Sg2, Lg3+ og hvid bliver mat i senest to træk.
- Nr. 6: (Illi-Karl, Schweiz 1968) 1. —, D×f3! 2. S×f3, T×h3+ 3. Kg1, T×f3 4. Sc4 (Eller 4. Dd1, Tg3+ 5. Kf1, Sd3+ 6. Ke2, Tf2+ mat. På 5. Kh2 følger 5. —, Tg2+ 6. Kh1, Tf6!) 4. —, Tf6 5. S×e5, Tg3+ 6. Kh2 (Eller 6. Kf1, Sd3+ 7. Ke2, Tf2+ 8. Kd1, Tg1+ 9. Kc2, Sb4+ etc.) 6. —, Tg5 7. Sg6, Tf×g6 og hvid opgav.

Løsninger til Spørgsmål og svar side 170

- Nr. 1: (Martens-Grabczewski, Warschau 1968) Hvid vandt efter et lille rundløb med dronningen således: 1. De3+, Kh7 2. Dh3+, Kg8 3. Dc8+, Kh7 4. Dc7+ fulgt af Dg7+ eller Dh2+ mat.
- Nr. 2: (Dahl-Sperber, Sverige 1968) Hvid var lumsk for efter 1. —, D×f3 fulgte den kvalte mat med 2. Td8+!, T×d8 3. Sc7+, Kb8 4. Sa6+!, Ka8 5. Db8+!, T×b8 6. Sc7+ mat. Hvids enlige springer ordner den sorte overmagt.
- Nr. 3: (Vallin-Nilsson, Perstorp 1968) Sort øjnede en patchance og hvid plumpede i efter 1: —, f2+ 2. Kf1, Lg2+! (Nu fik hvid noget at spekulere på, men så hurtigt at 3. K×g2, f×e1+ (D) 4. D×b2, De4+ 5. Kh3, Df3+ 6. Tg3, Dh5+ 7. Kg2 ville give gevinst) 3. K×g2? (Efter 3. T×g2!, f×e1+ 4. K×e1, T×b8 5. Ta2 havde hvid stadig gevinst) 3. —, f1(D)+! (Sådan bliver man snydt!) 4. K×f1, Tf2+! og det var hvad sort så! Efter 5. K×f2 er sort pat og efter 6. Kg1, Tg2+ bliver resultatet det samme.

4596 Spansk parti

Spillet i DM-turneringen i København 1968

Hvid: Finn Petersen. Sort: Mogens Moe.

1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. Lb5, a6 4. La4, Sf6 5. 0-0, b5 6. Lb3, Lb7.

Denne variant er temmelig ukendt; jeg har fundet den i Schachmatnyj Bulletin. Hvid vælger en temmelig rolig fortsættelse; ud over partifortsættelsen kan der spilles 7. c3, S×e4 8. d4, og 7. d4, S×d4 8. L×f7, K×f7 9. S×e5, Kg8, eller 7. d4, S×d4 8. S×d4, e×d4 9. e5, Se4 10. c3.

7. Te1, Lc5 8. c3, d6 9. d4, Lb6 10. Lg5, h6 11. Lh4, De7 12. a4, g5!.

Dette træk i forbindelse med det følgende, som er min egen opfindelse, fandt jeg ved bræt-tet efter at have tænkt i over en halv time. Efter spillet hævdede en meget teorikyndig elitespiller, at jeg ikke kendte varianten, og at jeg skulde have spillet 12. —, 0-0; han rykkede nu heller ikke op.

13. Lg3, h5!.

Dette træk giver det foregående sin berettigelse. Spillet antager nu en kompliceret karakter og er farligt for begge parter; det er noget, der passer mit temperament.

14. a×b5, a×b5 15. T×a8, L×a8 16. h3.

Den variant, man ser først, er 16. S×g5, h4 17. S×f7, h×g3 18. S×h8 med fordel for sort. På tale kommer 16. h4, men efter 16. —, g4 17. Sg5, 0-0 (eller Sd8) er det svært at se, hvordan den hvide springer skal komme hjem igen.

16. —, h4 17. Lh2, g4 18. Sg5, g×h3 19. L×f7†, Kd8 20. Le6.

På 20. d5 kan følge 20. —, S×d5. 21. Dg4, Df6 22. Se6†, Ke7 23. Te2, Sf4 med fordel for sort.

20. —, Dg7.

21. Dd2.

Her havde jeg ventet 21. S×h3, L×d4 22. c×d4, S×d4 med afgørende fordel, f. eks. 23. Sf4, S×e4 24. Ld5, e×f4 25. L×e4, f3.

Men løberofferet kommer alligevel lidt senere.

21. —, Th5 22. S×h3, L×d4 23. Ld5, Lb6 24. De2, Th6 25. D×b5, Sa7.

Sort har efterhånden kun 5 minutter tilbage af sin tid. Men de følgende kraftige træk falder naturligt, først i det 40. træk træder sort ved siden af.

26. Dd3, S×d5 27. c×d5, Tg6 28. Df3, c6 29. c4, c×d5 30. c×d5, Sb5! 31. Db3, T×g2† 32. Kh1, L×f2 33. S×f2.

Det er hvid nødt til. På 33. D×b5 følger 33. —, T×h2† med mat i to træk.

33. —, T×f2 34. Tg1, Df7 35. Td1, Tf1† 36. T×f1, D×f1† 37. Lg1, h3 38. Dg3, L×d5† 39. Kh2, Sd4 40. Dg5†, Kc7?.

En fjollet fejl! Efter 40. —, Kd7 var der ikke flere problemer. Stillingen er heldigvis for god til at gevinsten kan sættes over styr.

41. De7†, Kc6 42. De8†, Kc5 43. L×d4†.

På 43. Dc8† følger 43. —, Kb4 44. Dc3† (44. Db8†, Sb5), Kb5 45. Sa3†, Ka4.

43. —, K×d4 44. Da4†, Ke3 45. Da7†, Kf4 46. Da4†, Kg5 47. Opgivet.

Noter af Mogens Moe.

4597

Siciliansk

Hvid: Mogens Moe. Sort: Børge Andersen.

1. e4, c5 2. Sf3, Sc6 3. d4, c×d4 4. S×d4, Sf6 5. Sc3, d6 6. Lc4, Ld7 7. Le3, g6 8. f3, Lg7 9. Dd2, 0-0 10. 0-0-0, Da5 11. h4, Se5 12. Lb3, Tfc8 13. De2.

Det træk har jeg spillet én gang før, med stor succes, se Skakbladet 1966, s. 149. Tanken er foreløbig at beholde Lb3. Spørgsmålet er dog, om ikke sort med bondeofferet 13. —, b5 får et meget chancerigt spil.

13. —, a6 14. h5, b5 15. h×g6, h×g6 16. Sd5, S×d5 17. e×d5, Sc4.

Sort er meget stolt over at få sin springer til c4; men nu svækker det blot forsvaret af kongefløjen.

18. Lg5, Te8.

Da sort spillede 17. —, Sc4, troede han, at han nu kunne spille 18. —, S×b2 19. K×b2, L×d4† 20. T×d4, Dc3† 21. Kb1, D×d4. Men han overså, at han efter 22. D×e7 ikke har nogen fornuftig parade på 23. Lf6 eller Df6.

19. De4, f5 20. Dh4, Kf7 21. The1, e5.

Fortvivlelse, men sort har ikke noget rigtig godt forsvar mod Dh7.

22. d×e6†, L×e6 23. S×e6, T×e6 24. T×e6, L×b2† 25. Kb1, K×e6 26. Dh7!, opgivet.

Der er intet at stille op. På 26. —, Lf6 følger 27. D×g6, Tf8 28. L×f6, T×f6 29. De8 mat, eller 26. —, Lf6 27. D×g6, Dc3 28. L×f6, D×f6 29. T×d6†. På 26. —, Te8 følger 27. L×c4†, b×c4 28. D×g6†.

Noter af Mogens Moe.

Stormester Bent Larsen skriver i »Frederiksborg Amtstavis«

Åbnings-teori kan være farlig

Ved De, hvad den mand går rundt og siger, der havde håbet på at vinde klubmesterskabet sidste år? Og ham, der i sidste klubmatch satte en springer direkte i slag i 9. træk? Ham, der ikke kan klare naboens søn? Den gamle mester, hvis turneringsresultater nu mest rummer skuffelser?

De siger næsten allesammen: Jeg har desværre ikke tid til at studere åbningsteori!

Jeg har hørt en stormester opgive og derefter sige til sin modstander: — Jeg har engang set en czekisk analyse, der rehabiliterede den variant for sort, men jeg kunne pludselig ikke huske den!

Hans modstander morede sig storartet, han kendte ikke den czekiske analyse, men den var også forkert. Varianten duede virkelig ikke for sort.

Det er nemlig med åbningsteorien som med musikken, hvorom Storm P. jo så rigtigt sagde, at den kan også være farlig.

Tålmodigt papir

Hvis åbningsteori er alt, hvad der bliver trykt i bøger og skakblade under den betegnelse, så er der ingen stormester, der kender mere end en brøkdel af det. Og en del af det, man kender, stoler man ikke rigtigt på! I mange tilfælde er det simpelthen en samling partiexempler, måske forsynet med et par letkøbte kommentarer, men ikke virkelig kritiske undersøgt. Papiret og tryksværten bringer det hele rundt til en større kreds, men beviser ikke noget. Hvis en mester virkelig vil studere en variant, kan han måske have nytte af sådanne publikationer som råmateriale. Men den »sandhed«, han kan stole på kommer han først frem til gennem sine egne undersøgelser. Måske kommer han slet ikke frem til en klar opfattelse af, om en variant er god eller dårlig, men stiller sig tilfreds med, at den ser ganske lovende ud, at han godt tør spille den, at den er indviklet nok til, at modstanderen heller ikke vil kunne finde ud af den — noget i den retning.

Teoretikeren Pachman

Den czekiske stormester Pachman har arbejdet mere med åbningsteorien end de fleste, hvilket

har givet sig udslag i en række bøger og et uatal af artikler. Jeg synes, han hører til de nogenlunde pålidelige teoretikere. Han analyserer på en ganske fornuftig måde og er passende kritisk overfor vedtagne sandheder. I 1963-64 havde han flere gange vanskeligheder med at spille mod en bestemt nymodens variant af *kongeindisk*, men et par ubehagelige erfaringer og lidt hjemmestudier førte ham på sporet af en god plan, som han i interzoneturneringen i Amsterdam 1964 vandt over den bulgarske stormester Tringov med. Det foregik på denne måde.

4598

Kongeindisk

Hvid: *Pachman*. Sort: *Tringov*.

1. d4, Sf6 2. c4, g6 3. Sc3, Lg7 4. e4, d6 5. f3, 0-0 6. Le3, b6!?

Dette var det nye modetræk. Pachman har skrevet, at han i begyndelsen anså trækket for meningsløst, hvad udretter en sort løber på b7? Men det kneb altså lidt med at gendrive det.

7. Ld3, Lb7 8. Sge2, c5 9. d5, e6 10. 0-0, e×d5 11. c×d5, La6 12. Sb5, L×b5 13. L×b5, a6 14. Ld3, Te8 15. Dd2, Sbd7 16. Tb1.

Nøgletrækket i Pachmans nye plan, som derefter blev anset for hvids bedste.

16. —, Se5 17. b4, S×d3 18. D×d3, Sd7 19. b×c5, Se5 20. Dc2, b×c5 21. Tb7, Tb8 22. Tfb1, T×b7 23. T×b7, c4(?)

Sort står næstbedst og leder efter taktiske modchancer, men denne fribonde bliver svag nu. I øvrigt havde Tringov allerede spekuleret sig i alvorlig tidnød.

24. Da4, Dc8 25. Tb1!, Te7 26. Sd4, Te7 27. Tb6, c3 28. Sc6, S×c6 29. d×c6, h5 30. D×a6, De6 31. Tb7, c2.

Bulgareren havde slet ingen tid tilbage, men fandt alligevel et halmstrå. 32. T×c7? ville blive besvaret med choktræk 32. —, Ld4!!.

32. Da4!, Te8 33. D×c2, d5 34. c7, Le5 35. e×d5, D×d5 36. Tb8, Dd7 37. T×c8†, D×c8 38. Lb6, Kg7 39. Dc5, sort opgav.

Nu kender De lidt af forhistorien. Derefter til en turnering i Bukarest i marts i år:

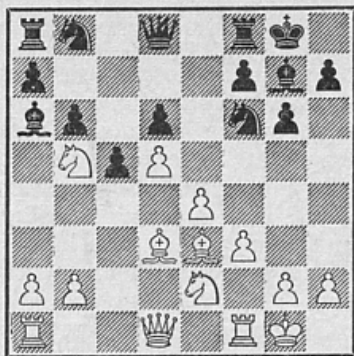
Den solide internationale mester Ghitescu havde utvivlsomt en lille smule kendskab til dette Pachmans parti, men studeret det grundigt havde han vist ikke. Hurtigt spilledes følgende:

4599

Kongeindisk

Hvid: *Ghitescu*. Sort: *Tringov*.

1. d4, Sf6 2. c4, g6 3. Sc3, Lg7 4. e4, 0-0 5. Le3, d6 6. f3, b6 7. Ld3, Lb7 8. Sge2, c5 9. d5, e6 10. 0-0, e×d5 11. c×d5, La6 12. Sb5.

Så slog lynet ned!

12. —, S×d5!

Ikke nogen særlig vanskelig kombination, men trækket kom som et chok for Ghitescu, der sad meget længe og stirrede på stillingen.

Under partiet knap fire år tidligere havde

både Pachman og Tringov set denne mulighed, men de havde været enige om, at 13. e×d5, De8 14. Lf4, L×b5 15. Sc3 var meget chancerigt for hvid. Senere har de begge ændret opfattelse, men sådan skal hvid i alle tilfælde spille.

Sådan havde Ghitescu nok også spillet, hvis ikke han havde siddet med en lammende fornemmelse af at være gået i en fælde. Partifortættelsen spillede han meget svagt:

13. e×d5, De8 14. Lf4, L×b5 15. L×b5?, D×b5 16. L×d6, Td8 17. Le7, Td7 18. d6, Sc6 19. Dd5, Te8 20. De4, S×e7 21. d×e7, Te8 22. Sc3, D×b2 23. Dc6, D×c3 24. Opgivet.

Tårnslutspillet efter 24. D×d7, Dd4† 25. D×d4, L×d4† fulgt af L×a1 er chanceløst.

Begynder De ikke at blive glad for Deres ukendskab til den moderne »åbningsteori«?

SKOLESKAK

Nordensmesterskabet til Norge

Oppsal skole fra Oslo blev nordisk mester i skoleskak ved turneringen i Forshaga i Sverige fra den 2.-4. august.

Det danske hold fra Spangsbjergskolen i Esbjerg fik en meget dårlig start, da det den første dag tabte til det norske hold med 5-1. Dagen efter spillede Spangsbjergskolen 3-3 mod det svenske hold fra Østersund. Den sidste dag spillede Sverige mod Norge, og da denne kamp også endte uafgjort 3-3, blev det norske hold nordisk mester.

Vi føler trang til at sige den svenske rigsinstruktør *Lars Bäckström*, som ledede turneringen på bedste måde, en tak for sin måde at være på: Altid venlig og hjælpsom. Ligeledes en tak til de medlemmer fra Forshaga Skakklub, som var med til at arrangere det hele. Vi havde bl. a. en dejlig rundtur i det smukke Värmland, og det danske hold kom hjem med mange gode minder fra en god tur i Sverige.

Svend Rødgaard.

Skoleskaktturneringens 8. sæson

Skoleskaktturneringen er åben for alle skoler, der er medlemmer af Dansk Skole-Skak.

Hver skole må stille med flere hold bestående af 10 spillere, der stiller op efter styrke. (Den bedste nr. 1, den næstbedste nr. 2 osv.). Anbringes en spiller på en lavere plads, end han er berettiget til, er partiet tabt, uanset resultatet, og holdet vil yderligere blive frataget et point. Ingen skole må stille med mere end et hold i hver pulje i den indledende turnering, uden dispensation fra turneringsudvalget. Hvis en spiller udebliver fra en kamp, kan en reserve indsættes på den pågældendes plads senest en halv time efter spilletidens begyndelse, ellers er spillet tabt.

På skoleholdet må kun deltage elever fra den pågældende skole. Skoler, der har fælles overbygning, kan stille hold sammen, men turneringslederen skal have klar besked om forholdet. Overtrædes denne regel, tildeles modparten resultatet 10-0.

Ved henvendelse til en af nedenstående landsdelsledere kan man få alle oplysninger om den kommende turnering:

1. Nordjylland: Lærer P. Møller Andersen, Rosenvængets Allé 22, Brønderslev, tlf. (08) 82 12 78.
2. Nordvestjylland: A. Christensen, Vesterhavsgade 169, Thyborøn.
3. Sydvestjylland: Overlærer Kr. Sand, Heimdalsallé 38, Esbjerg, tlf. (05) 12 65 43.
4. Nordøstjylland: Lærer Sv. Svendsen, Tousvej 43, Aabyhøj, tlf. (06) 15 50 27.
5. Midtjylland: Ostehandler R. Rode Pedersen, Mindet 3, Skanderborg, tlf. (06) 52 06 25.
6. Sydøstjylland: Lærer P. Thomsen, Vestervang 2, Sdr. Bjært pr. Bjært, tlf. (055) 7 22 54.
7. Sønderjylland: Lærer Ib Hansen, Holm pr. Nordborg.
8. Fyn: Lærer H. Meldgård, Nr. Åby.
9. Lolland-Falster: Skoleinspektør O. Bundgaard, Væggerløse, Falster, tlf. (03) 87 71 51.
10. Nordsjælland: Lærer J. Gad, Klostervej 20, Hillerød, tlf. (03) 26 62 81.
11. Sydsjælland: Lærer Helge Jensen, Espergærde.
12. København: Lærer P. Dürrfeld, Vermlandsgade 20¹, København S, tlf. SU 5625.

Dansk Skoleskaks organisation

Formand: Overlærer Børge Borgå, Kystvej 46, Aabenraa, tlf. (046) 2 14 37.

Kasserer: Bogholder F. Kortegaard, Eskebæk 7, Skanderborg, tlf. (06) 52 14 23.

Sekretær: Lærer H. Grau-Hansen, Østervænget 17, Overlund, Viborg, tlf. Viborg 283.

To skoleskaklejre næste år

Takket være den stadige vækst i skoleskakken har man på landsudvalgsrådet i Middelfart vedtaget at afholde skoleskakuger i »Kristianslyst«, Sydslesvig, samt i Tranum, pr. Brovst, der er en ideel lejrskole tæt op ad Skagerrak. I Sydslesvig er ugen fastlagt til 30. 6.–5. 7. 1969.

Løsningen

Skakopgaven i august-nr. løses med 1. h5×g6 e. p., idet det kan bevises, at sorts sidste træk har været g7–g5. Vindere blev *Ib Skovgård*, Gentofte, der får Jens Enevoldsens »Hyg Dem med skak« og *Torben Rosell*, Århus, der får Verner Nielsens »Lær skak af andre«.

B. B.

LITTERATUR

Johs. Christiansen og Harald Enevoldsen: Skakspilleren I, 8. udgave

Tilsendt af Politikens forlag

De ved, vi er ca. 8000 medlemmer i Dansk Skak Union, og De ved også, at mange flere danskere spiller skak! Hvor mange aner vi blot ikke. Men skal man dømme efter oplagstallet på Politikens håndbog: Skakspilleren I er der mange. Den er fornylig udkommet i 8. oplag og det betyder, at den nu er trykt i ikke mindre end 52.000 eksemplarer! Det er første gang en dansk – vel også en skandinavisk – skakbog topper de 50.000, og i forhold til indbyggertallet i vort lille Danmark er der sikkert noget i retning af en verdensrekord. I 8. udgave er fortegnelsen over de internationale stormestre, mestre og damemestre ført a'jour ligesom også afsnittet om litteratur er »moderniseret«.

P. Keres: Dreispringerspiel bis Königsgambit

Tilsendt af Sportsverlag, Berlin

Igen en ny teoribog af stormester Keres, som denne gang behandler åbningsspillene: Tre- og Firspringerspil, Italiensk parti, Tospringerspil i baghånden, Russisk forsvar, Wiener-parti og Kongegambit. Det er blevet til en bog på 330 tætskrevne sider spækket med lærerige varianter – som altid, når Keres står som forfatteren og han er ikke bange for selv at berige åbningsteorien med vigtige ideer.

I. Boleslawski: Caro-Kann bis Sizilianisch

Tilsendt af Sportsverlag, Berlin

Den sovjetiske stormester Boleslawski er jo kendt som en stor teoretiker – han har således lagt navn til en variant i siciliansk – og hans teoribog omfatter åbningsspillene: Caro-Kann. Skandinavisk, Aljechins forsvar, Nimzowitsch's forsvar og Sciliansk forsvar. Den sidstnævnte åbning kræver så stor omtale og plads, at den lægger beslag på godt 350 af bogens 475 sider! Det er meningen, at disse to bind åbningsteori skal efterfølges af endnu fire bind, Keres: Spanisch bis Französisch, Tajmanov: Damengambit bis Reti-Eröffnung og Nimzowitsch-Indisk bis Katalanisch, Boleslawski: Königsindisch bis Grünfeld-Verteidigung. Sportsverlag-bøgerne er forholdsvis billige og indbundne.

35. Sovjetmesterskab, Charkov december 1967

Udgivet af Schweizer Schachdienst, Zürich

I anledning af 50-året for den russiske revolution blev den 35. turnering om Sovjetmesterskabet spillet efter Schweizer-systemet med ikke mindre end 130 deltagere. De får i bogen en oversigt over slutresultatet og desuden bringes de bedste partier – ialt 101 – samt en åbningsoversigt. Bogen kan købes i Skakhuset, København, og hos Axel Nielsen, Odense.

Partibulletiner fra skakolympiaden 1968

Swiss Chess Agency, Höggerstrasse 80, 8037 Zürich, tilbyder vore læsere bulletinerne fra skakolympiaden i Lugano. Indbundet og tilsendt efter olympiadens afslutning eller bulletinerne løse tilsendt i seks leveringer under olympiadens afvikling – til en pris af 22 Sfr. Bestilling til ovennævnte adresse.

Erik B. Jensen:

HVAD SIGER REGLERNE?

(Fortsat)

En kommentar til reglernes fortolkning

I september-nummeret af »Skakbladet« understreger Erik B. Jensen, at det er en ufravigelig FIDE-regel, at partiet er tabt for den spiller, der afgivet et ulovligt, ulæseligt eller tvetydigt hemmeligt træk.

Denne fortolkning har tidligere været helt korrekt, men i dag stiller sagen sig dog noget anderledes, og jeg mener derfor, at en korrektion er nødvendig.

I reglementshæftet, udgivet i år af DSU finder man på side 47 FIDEs reglementskommissions fortolkning af problemet (fra sept. 1965). Der står:

»Ifølge kommissionens opfattelse skulle ord-

lyden af § 17.3 klart angive, at ikke blot når notationen er utydelig, men også når en tydelig notation angiver et umuligt træk, er det dommerens pligt at skønne, om der er nogen rimelig tvivl om, hvilket træk spilleren havde til hensigt at angive.«

Dette taler jo helt klart for sig selv. Det skal dog tilføjes, at man under alle omstændigheder gør klogt i at benytte fuldstændig notation ved afgivelse af hemmeligt træk.

Til slut: Der er en rimelig forklaring på, at Erik B. Jensen, som kender lovene godt nok, har skrevet som han gør i »Skakbladet«. Hans artikel er indsendt til »Skakbladet« inden reglementshæftet udkom, men p. g. a. pladsmangel er den blevet udskudt til senere offentliggørelse i »Skakbladet«.

Svend Hamann.

Dansk Skak Unions reglementshæfte 1. udg. Lommeformat!

indeholdende reglementer for divisionsturneringen, enkeltmandsturneringerne, herunder junior-danmarksmesterskabet. Kamplederinstruksen samt F.I.D.I.'s regler om skakspillet!

Uundværlig for turneringsskakspillere!

Pris kr. 10,00 (incl. moms). Tilsendes portofrit mod indbetaling på giro 2 08 01, Skakbladets ekspedition, Akademihaven, 4180 Sorø.

Løsninger til studierne side 173

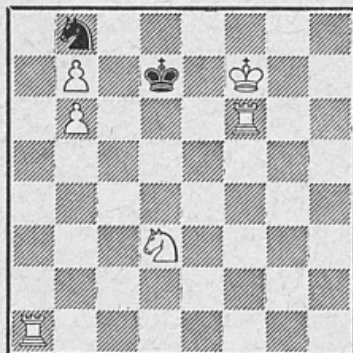
- Nr. 4: (»Cercle de Lutece«, 1931) 1. Tg7! Lh6 2. Lf3! Kh2 3. Tg2! (Ikke 3. Tg8 for 3. —, Se6!) 3. —, Kh3 4. Tg8 (Truer 5. Th8, Kg3 6. T×h6 fulgt af Tf6!) 4. —, Kh4 5. Ka2!! (Fandt De dette tempotræk? Forførelser er der nok af: 5. Kc2?, Se6!, 5. Kb2, Sh7! 6. Th8, Lg7!, 5. Ka3?, Lc1! og 5. Ka4?, Se6!) 5. —, d5 (Sort er i træktvang og 5. —, Sd7 besvares med 6. Tg4!) 6. Kb1, d4 7. Kc2! (Nu er feltet d4 blokeret så hvid ikke behøver at tage hensyn til 7. —, Se6) 7. —, d3! 8. Kd1, d2 9. Le2! og hvid vinder!
- Nr. 5: (»Magyar Sakkvilág«, 1936) 1. d7, (ikke 1. a4? for 1. —, Th2! 2. Kg1, Td2 3. d7, Kc4 4. a5, Kc5 5. a6, Kc6 og remis!) 1. —, Td2 (Efter 1. —, Th2! 2. Kg1, Td2 spiller hvid 3. a3!! og vinder efter 3. —, Kc4 4. a4, Kc5 5. a5, Kc6 6. a6! og nu er sort i træktvang) 2. a4!! (Men ikke 2. Kg1 for 2. —, Td6 3. Kg2, Kd4 4. a4, Ke5 5. a5, Kf4 6. a6, Td2! og remis) 2. —, Kc4 3. a5, Kc5 4. a6, Kc6 5. Kg1 og vinder.
- Nr. 6: (»Schackvärlden« 1937) 1. Sc6, Lf7! 2. Ld5 (Bemærk her forførelsen: 2. Kc5?, L×g8 3. Le4. Nu er den sorte løber fanget ligegyldigt hvorhen den flytter f. eks. 3. —, Lb3 4. Ld3, Kb7 5. Sa5! etc. Men sort spiller 3. —, e5 og holder remis) 2. —, e6 (Efter 2. —, L×d5! 3. K×d5, e5 er stillingen teoretisk vundet for hvid med 4. Ke4!) 3. Le4!, e5! (Eller 3. —, L×g8 4. Se5!) 4. Kb4!! (Igen et lærerigt tempotræk. Efter 4. Kc5? var stillingen remis efter 4. —, L×g8) 4. —, L×g8 5. Kc5! og så har vi stillingen fra kommentaren til det 2. træk, men nu er sort i træk! Hvid vinder løberen og partiet.

PROBLEMSKAK

Redaktion: Jan Mortensen, Sct. Olavsallé 44, 2630 Tåstrup (originalopgaver)
O. G. Lauritzen, Ålekistevej 213 A¹, 2720 Vanløse (løsninger)

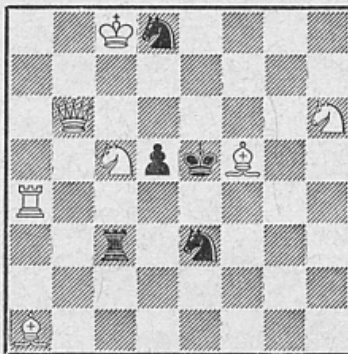
Indføring i problemskakkunsten (XIX)

8646. Jan Mortensen
Herning Folkeblad 1964

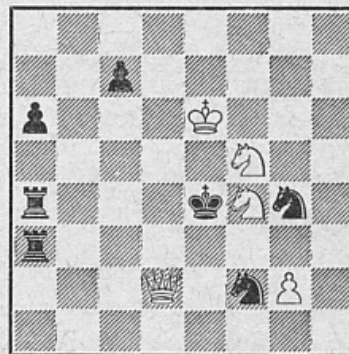
Mat i 2 træk

8647. G. Brogi
1. præmie
Good Companion marts 1921

Mat i 2 træk

8648. S. Ceder
Schackvärlden 1943

Mat i 2 træk

I de to sidste numre har vi betragtet en række opgaver, der indeholdt dualforsvar efter sorte blokader af et flugtfelt. Men dualforsvar kan også forekomme i forbindelse med andre sorte svækkelser, hvilket vi møder i månedens tre opgaver.

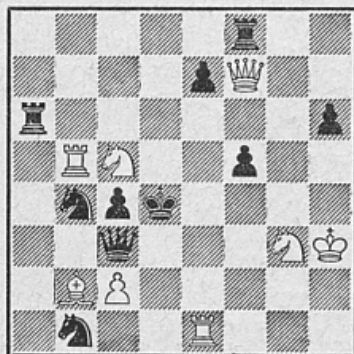
I 8646 (1. Ta8) har sort et flugtfelt på d8, og sorts svækkelse består deri, at træk med Sb8 åbner en hvid garderingslinie mod dette felt. Hvid har da de to tilsyneladende mattræk Sc5 og Se5, men de to mulige sorte springertræk umuliggør hvert ét af disse træk. I en *bivariant* 1. —, Kd8 2. Td6 er der sort selvbinding.

8647 viser som svækkelser *indirekte frigørelse* af Sc5. 1. Kc7, truer 2. Dd6. 1. —, Sc6 og Sc4 tillader tilsyneladende både Sd7 og Sd3, men ved nærmere eftersyn viser det sig, at sort har afskåret enten Db6 eller Ta4 og derved skabt et flugtfelt enten på f6 eller f4. Hvid må af de to springertræk vælge det, der angriber det nyopståede flugtfelt: 1. —, Sc6 2. Sd7 1. —, Sc4 2. Sd3. I en bivariant er der blokade: 1. —, Sxf5 2. Sg4.

I 8648 består svækkelsen i *spærring (interferens)* for Ta3. 1. Sh5 truer 2. Dd5. 1. —, Sd3 og Se3 parerer denne trusel, men tillader mat på g3 med den ene af de hvide springere. Dualforsvaret består ligesom i 8647 deri, at sort afskærer hvide garderingslinier (begge fra hvid dronning). Men der er en væsentlig forskel i forhold til 8647, idet der ikke ved afskæringerne opstår noget flugtfelt. Et sådant fremkommer først, hvis hvid vælger den forkerte springer til at sætte mat: 1. —, Sd3 2. Shg3 (2. Sfg3?, Kd4!). 1. —, Se3 2. Sfg3 (2. Shg3?, Kf4!).

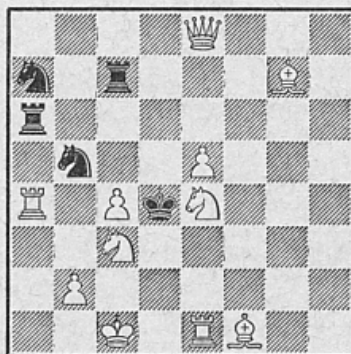
Originalopgaver

8649. Lars Larsen
Nordborg

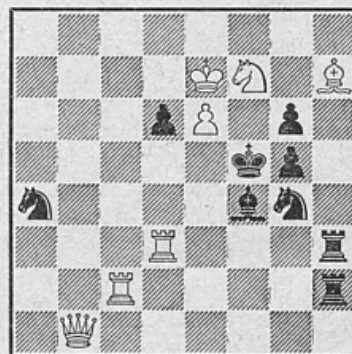
Mat i 2 træk

8650. Arthur Madsen
Svendborg

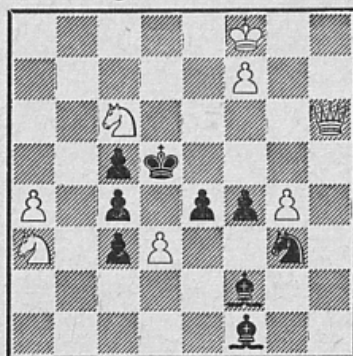
Mat i 2 træk

8651. P. Vătărescu
efter F. Fleck
Oltenita (Rumænien)

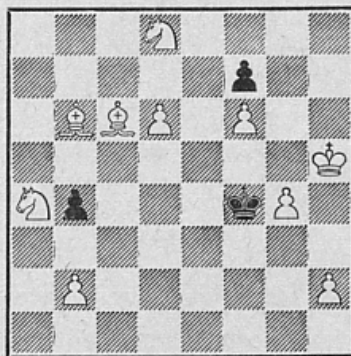
Mat i 2 træk

8652. V. Buhelt
Randers
Tilegnet Poul Hage

Mat i 3 træk

8653. S. Jensen
Vojens

Mat i 3 træk

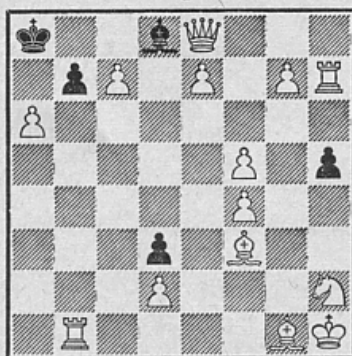
8654. W. Speckmann
Hamm (Tyskland)

Mat i 6 træk

Dom i selvmatturneringen 1966

8410. Arthur Madsen
1. præmie

Selvmat i 9 træk

1. g8D, h4 2. Dc6, h3 (bc6) 3. e8D 4. c8L, L- 5. Lc6, L-8 6. Ld5, cd5 7. De4, de4 8. Th8, ef3 9. Dg2, fg2, mat.

Profundiortemaet (nedledning af en sort bonde fra 7. række til 2. række) er her forbundet med 3 hvide bondeforvandlinger og i alt 5 hvide ofre på diagonalen. I en ret økonomisk stilling er der opnået éntydighed i spilforløbet.

2. præmie, 8329, Arthur Madsen. Kg8, Td7, Th8, Ld8, Bc2, Bc6, Bd6, Be3, Bh7-Ke8, Da2, Tf7, Lc4, Lh6, Bc3 Bd3, Be4, Bf5, Bf6, Bg6, Bg7. Selvmat i 6 træk. 1. Lc7 (truer permanent med 2. Te7), Lb3. 2. cd3, Lc4 3. de4, Ld5 4. ef5, Le6 5. fg6, Ld7 6. gf7, Df7, mat. En pendant til 1. præmien, for så vidt som en hvid bonde her foretager en tilsvarende bondemarch fra 2. til 7. række.

Hædrende omtaler

8418, Bo Lindgren: Kg1, Df3, Tf7, Tg4, La7, Lc8, Se4, Sh2, Bc4, Bd5, Bf2-Ke5, Dh8, Ta5, Th5, La8, Ld8, Sd2, Sh4, Ba3, Bd6, Bf6, Bg2, Bh3, Bh7. Selvmat i 3 træk. 1. Sf6, truer 2. De4, S×D 3. Sf3, S×S mat. 1. —, Sg6 2. Df4, 1. —, Sf5 2. Dg3. 1. —, Sc4 2. De3. 1. —, Sb1 2. Dc3. 1. —, Ld5 2. Dd5. 1. —, Df6 2. Df6. 1. —, Tf5 2. Df5. 1. —, Sb3

2. Ld4, Sd4 3. De2, Se2 mat. En taskopgave med ophobning af hvide dronningofre. At dronningeofret i den sidste variant først sker i tredje træk og med et nyt sort mattræk er en behagelig overraskelse.

8399, Arthur Madsen: Kh1, Da6, Tc8, Td5, Lg5, Sb4, Ba4, Be5. Bg4, Bh2-Kc1, Dh5, Tb1, Tf4, Lc6, Ba5, Bb2, Be6, Bg6, Bh3, Bh6. Selvmat i 2 træk. 1. De2, Dg5 (hg5) 2. Df1. 1. —, Dh4 2. De1. 1. —, Dg4 2. Dd1 1. —, ed5 2. Dd2. 1. —, ab4 2. Dc2. 1. —, Ta1 2. Db2. Igen dronningofre, men med mere variation i matsætningerne.

8373, G. Thomas: Kd1, Da7, Tb4, Lb1, Lb6, Sc4, Se6, Bb5, Bd2 Be2 Bf5-Kd5, Th1, La4, Lg1, Sa1, Bb2, Bb3, Bd7 Bh2. Selvmat i 2 træk. 1. Lc7, truer 2. Dc5, Dd4, Sb6, Se3. 1. —, Lb5 2. Dc5. 1. —, d6 2. Dd4. 1. —, Sc2 2. Sb6. 1. —, de6 2. Se3. Flecktema (= elimination af alle trusler ÷ 1 i en opgave med multipeltrusel) i selvmat.

Spærrefrist i 3 måneder.

O. G. Lauritzen. Jan Mortensen.

Rettelser

8622 af C. Mansfield (juli): En sort Bh7 tilføjes. 8645 af A. Ellerman (september): Be3 skal være sort.

Løserturneringen

Total august: A. Christiansen 37, Jens Clausen 86(4), A. Dithmer 280(10), V. E. Hesselberg 48(1), Nina Høiberg 70, Leif Jensen 514, Henning Larsen 59(1), K. B. Larsen 379, H. Ulrik Nielsen 56(1), V. Røpke 127(35), L. C. Schmidt 11, L. Skov 210, Ib Skovgaard 40, Tom Skovgaard 40, L. Slotsgaard 123, A. Tipsmark 352(8) og øvrige lødere uforandrede.

Løsninger til opgaverne i augustnummeret

Nr. 8630 af O. E. Backe: De4, Træktvang. Nr. 8631 af P. A. Petkow: 1. g3. Forsøget 1. Sg3 strander på 1. —, Dd2! (VR).

Nr. 8632 af S. Jensen: Forfatterens tilsigtede løsning er: 1. Da3, truer 2. Ld5. 1. —, Lb3, 2. Tc4†. 1. —, Db3, Db4, 2. Tb4†. 1. —, Lc4, 2. Lc4† eller Tc4†. 1. —, Sc3, 2. Dc1†. Opgaven er imidlertid uløselig ved 1. —, Ld4, 2. Ld5†, Lc3†! Forfatteren korrigerer ved at bytte Lb3 med Sb3, hvorefter der er dobbelttrussel 2. Sc5† og Sd2† efter nøglen 1. Da3. Efter 1. —, Ld4, kan kun 2. Sd2† bruges.

Nr. 8633 af N. Kaschtscheev: 1. Lb4, Ke4, 2. Dh1†. 1. —, d3, 2. Lc5†. 1. —, f3, 2. Ld2†. Nr. 8634 af A. Memmingsson: 1. Kd3, e4†, 2. Kd4, 3. Kc3. 1. —, Kc5, 2. Ta4-a5†, 3. Te5.

Nr. 8635 af H. Hultberg: 1. Sc3, truer 2. Dg1†. 1. —, Th3, 2. g3, Th3-h4, 3. g4, Th4-h5, 4. g5, Th5-h6, 5. g6, Th6-h7, 6. g7, 7. Dg1†.

KORRESPONDANCESKAK

Indenlandske turneringer

Turneringsleder: *Axel Nielsen*, Klostervej 23, 5000 Odense, tlf. (09) 12 52 50, postgiro 96 38

I mesterklassen og 1. klasse startes nye grupper, når der foreligger 7 tilmeldelser. I 2., 3. og 4. klasse startes der såvel 7-mands som 4-mands grupper. I 7-mands grupperne spiller hver deltager 1 parti og i 4-mands grupperne 2 partier med hver af de øvrige. Man bedes ved tilmeldelsen anføre, om man vil starte i en 7-mands eller en 4-mands gruppe. Indskud: Mesterklassen kr. 15,00, 1. kl. kr. 12,00, 2., 3. og 4. kl. kr. 10,00. Nye deltagere kan melde sig til 2., 3. eller 4. kl. efter spillestyrke, alle øvrige spillere kan melde sig til denne klasse, hvor de i henhold til tidligere resultater hører hjemme. — Samtidig med tilmeldelsen bedes spillerne opgive gennem hvilken klub de er medlem af Dansk Skak Union, eller om de er »Personligt medlem«. Personlige medlemmer optages ved direkte henvendelse til unionens kasserer. Pris kr. 56,00 årligt. Spillere under 20 år halv pris. — Spillerne kan ikke forvente at modtage startbrev, før indskuddet er betalt.

Landsholdsklassen 1967

I L. 1967 resterer der nu kun seks partier, og selv om mesterskabet endnu ikke er placeret, tyder alt på, at det bliver Poul Larsen, Askø, som vinder sit første DM, idet han er den eneste, som indtil nu ikke har sat points til og desuden står bedst i sine resterende to partier.

Stillingen pr. 10. september var med resterende partier i parentes:

Poul Larsen, Askø, 4(2), Axel Nielsen, Odense, 4(1), P. Korning, Århus, 3(1), Hans Kelstrup, Billund, 1½(4), S. From, Hoven, 1½(2), Hans Th. Jensen, Gudum, 1(2), K. Hemmingsen, Nr. Frenderup, 0(0).

Landsholdsklassen 1968

Landsholdsklassen er startet den 15. september med 12 deltagere. Det er det største antal, der har været siden 1955, ellers har klassen de senere år været på 7-9 spillere. 1952 har stadig rekorden som året med den største landsholdsklasse, nemlig med 17 deltagere.

De 12 spillere i dette års landsholdsklasse er følgende, nævnt i lodtrækningsorden: Jørgen Aaskov, Vejle, Axel Nielsen, Odense, Jens Otto Pedersen, Odense, Peder Madsen, Vejle, Hans Rasmussen, Risskov, Bent Jochumsen, Risskov, H. Laurberg, Tåstrup, Emil Levin, Rønne, Poul Larsen, Askø, Svend O. v. Seelen, Esbjerg, Anders Berggreen, Århus, og P. Korning, Århus.

Halvdelen af disse 12 spillere er debutanter i klassen, og der skal altså spilles 11 partier. Minimum for at undgå nedrykning er 4½ points.

Afsluttede partier

Landsholdsklassen 1967: P. Korning vandt over Hans Th. Jensen, Knud Hemmingsen og Sigfred From.

Mesterklassen: 162: 1/6, 7-5, 7/3, 1/2, 5/4, 6/4.

1. klasse: 299: 7-5. — 300: 1/5. — 301: 2/1, 1/4.

2. klasse: 591: Partierne 4 mod 2, 3 mod 4 og 4 mod 3 indkaldes til bedømmelse. — 597: 7-5. — 598: 6/7. — 600: 2-5, 7/3. — 601: 3/4, 1/4, 4/2 på tid. — 604: 3/7. — 605: 6/7, 2/3,

6/1. — 606: 7/6, 6-4, 4/7 på tid. — 607: 2/1. — 608: 2/1, 2/7, 4/7, 4/5, 4-2. — 610: 2/1: —

3. klasse: 667: Partierne 3 mod 1 og 1 mod 3 indkaldes til bedømmelse. — 673: 1/6, 1/4, 3/6. — 674: 4/5. — 677: 3/1, 3/2, 3/7, 7/1 på tid. — 678: 2/4, 1-2, 1-6, 1/4, 1/7. — 680: 5/7, 3/1, 2/3. — 682: 3/1. — 683: 2/4, 7-3. — 2/1, 4/1, 4/3, 6/1. — 686: 5/6, 1/2, 1/6. —

4. klasse: 586: 4/1, da 1 er tavs. — 590: 3/6, 3/7, 3/5. — 593: 6/7. — 595: 4/7, 2/1, 5/6, 4/1. — 596: 2/4. — 597: 1/7, 1/2. — 598: 4/3, 4/1. — 599: 2/1. — 600: 2/4, 3/1. — 601: 6/7.

Afsluttede grupper

II 600:

1. Eli Ruben, København	5	1.-2.	21,35
2. Osv. Larsen, Sierslev	1		
3. L. K. Jensen, Vamdrup	3		
4. N. L. Agger, København	2		
5. Bent Rohden, Åbenrå	1½		
6. B. Lassen, Nykøbing F.	4½	3.	13,35
7. Fredy Frydkjær, Degerfors	5	1.-2.	21,30

II 607:

1. Gram-Pedersen, Århus	2½		
2. Svend E. Kramer, Kruså	3½	1.-2.	16,00
3. P. Gallmayer, Odense	2½		
4. F. Chr. Hansen, Ballerup	3½	1.-2.	16,00

III 674:

1. J. Lorenzen, Frederiksh.	1		
2. Finn Larsen, Vorup	4½	2.	18,65
3. Knud E. Eriksen, Munkebo	5½	1.	24,00

4. E. Lundberg, Damme	3		
5. H. Jugel, Århus	3		
6. Jørgen Pedersen, Skagen	4	3.	13,35
7. H. J. Bjørnhart, Århus	0		

III 677:

1. Søren Hauge, Aalborg	2½		
2. Stig A. Lenskjær, Stenlille	1		
3. Laurits Sørensen, Strandby	4	3.	13,35
4. N. Chr. Øllgaard, Strandby	5½	1.	24,00
5. J. R. Pedersen, Kjellerup	5	2.	18,65
6. Poul E. Jensen, Odense	0		
7. R. Hendriksen, Helsingør	3		

IV 577:

1. F. Sørensen, Horslunde	0		
2. Leif Jansmark, Århus	4½	1.	18,65
3. Holger Hviid, Hvidovre	2½		
4. Bent Andersen, København	4	2.	13,35

Nr. 2 og 3 reagerede ikke på henvendelse i Skakbladet og får 0 i indbyrdes parti.

Axel Nielsen.

Udenlandske turneringer

Turneringsleder og repræsentant i ICCF: *Arne Henriksen*, Syrenvej, 6880 Tarm, tlf. (07) 37 11 49, postgiro 10 59 15

Verdensturneringer (ICCF) og Europaturneringer starter uafbrudt med 7 spillere pr. gruppe; i ICCF's turneringer er oftest mindst én ivesøisk spiller pr. gruppe, mens Europaturneringerne omfatter europæiske spillere. Sprogkundskab er ikke nødvendig. Ved anmeldelse angives navn, tydelig adresse, klasseønske (mester-, højere-, I, II, III) samt den DSU-klub, man er medlem af. Betaling pr. gruppe: ICCF kr. 16,00, indbefattet et månedligt resultatblad, der udover det første år koster kr. 5,50 årligt, og Europaturneringerne koster kr. 10,00. Såvel i ICCF's som Europaturneringerne kan der nu ske tilmeldinger til 15-mands grupper, i ICCF foreløbig dog kun til øverste klasse, mesterklassen, hvorimod sådanne starter i alle klasser i Europaturneringerne; prisen for deltagelse i disse grupper er: ICCF kr. 20,00, Europaturneringerne kr. 13,50. Nærmere oplysninger kan rekvireres mod 60 øre til porto.

Nordensmesterskabet pr. korrespondance (NM/1968)

To stærke danske korrespondancespillere, enten fra landsholdsklassen eller fra mesterklasserne, indbydes til NM/1968, der agtes startet omkring den 1.-15. december 1968; hvert nordisk land stiller med 2 mand, så at hver spiller skal gennemføre ialt 9 spil; tilmelding til undertegnede, bilagt oplysninger om resultater fra de seneste år, bedes sendt *senest den 10. november 1968*. Præmierne er 450, 250, 175 og 125 kr. for de 4 bedstplacerede.

Østersøturneringen (15 mandshold)

Skal vi deltage i Østersøturneringen må 15 stærke spillere melde sig senest den 20. oktober til Arne Henriksen.

SKAKBLADET, udgivet af Dansk Skak Union, udgår hver måned. Abonnement kan tegnes på bladets ekspedition. Abonnementspris pr. år: kr. 30,00 (Danmark, Norge, Sverige, Finland og Island). Øvrige udland: kr. 33,00 pr. år. Enkelte numre kan fås i ekspeditionen à kr. 3,00. Alle priser inkl. moms.

Dansk Skak Unions forretningsudvalg:

Formand: O. Schøller Larsen, Æblehavevej 9, 2650 Hvidovre. Tlf. (01) 78 81 28.

Kasserer: R. Falborg, Akademihaven, 4180 Sorø. Tlf. (03) 63 11 25 (kl. 13-18). Giro 2 08 01.

Sekretær og propagandaleder: E. Meedom, Kirkebakken 14, 2600 Glostrup.

Redaktion:

Ledende redaktør: Eigil Pedersen, Bjørnholmsallé 19, 8260 Viby J. Tlf. (06) 14 74 72.

Skakbladets ekspedition: Akademihaven, 4180 Sorø. Tlf. (03) 63 11 25 (kl. 13-18). Giro 2 08 01.

Trykt i A. Backhausens Bogtrykkeri ved Holger J. Sørensen, 8700 Horsens.

NYHEDER

Fortsat fra 2. omslagsside.

Divisionsturneringen

Turneringsbæftet tilsendes portofrit mod indbetaling af kr. 2,00. Skakbladets ekspedition, Akademihaven, 4180 Sorø. Giro nr. 2 08 01.

Resultaterne (også enkeltmands) tilsendes efter hver runde til alle interesserede mod indsendelse af 7 frankerede (30 øre) og adresse-rede tryksagskuverter (mindstemål 16×24 cm) til Heinrich Jørgensen, Klostergade 25², 4200 Slagelse.

Til samtlige klubmedlemmer!

Hjælp unionen med at skaffe abonnenter på SKAKBLADET! Klubben får kr. 10,00 i provision for hver abonnent, man skaffer og deltager desuden i konkurrencen om de udsatte skakure og bøger! Det må være muligt at overtale mange tidligere medlemmer til at abonnere på Skakbladet.

Robert Falborg.

Odense Skakklubs holdturnering

som blev afviklet den 8. september, blev igen i år en stor succes, 32 hold à 4 mand mødte morgenfriske og veloplagte, fra alle egne af Jylland og Fyn, til morgensang og en lang skakdag.

Der var udsat et skakur i førstepræmie og et sæt Stauton brikker i 2. og 3. præmie i hver gruppe, holdene var inddelt i 5 klasser, hvilket betyder, at klubber med mindre spillestyrke, også kan få del i de værdifulde præmier, som hvert år udsættes i denne turnering.

Vinderne blev:

A-klassen: 1. pr. Århus Skakklub (Bent Vestergaard, R. Koch Iversen, I. E. W. Gemzøe og P. Korning) 14½ p., 2. pr. »Evans«, Vejle, 12½ p., 3. pr. Læseforeningen, Odense, 11 p.

B-klassen: 1. pr. Ikast (Kurt Nielsen, G. Søndergaard Larsen, Jan Brøndum og Chr. Vesterager) 15 p., 2. pr. »Evans«, Vejle, 14½ p., 3. pr. Skakalliancen, Als, 10 p.

C-klassen: 1. pr. Læseforeningen, Odense,

(Helge Sundsted, Ole Hansen, Leo Rasmussen og Karsten Bøye) 13 p., 2. pr. Bellinge 12 p., 3. pr. Middelfart, 11 p.

D-klassen: 1. pr. Otterup (Niels Justesen, Erik Pedersen, Carlo Sørensen og Ejnar Hansen) 16 p., 2. pr. »Evans«, Vejle, 14½ p., 3. pr. Odense Skakklub 9½ p.

E-klassen: 1. pr. »Evans«, Vejle (Niels Hansen, Jens Frederiksen, Mogens Alsted og Ejvind Therland) 15 p., 2. pr. Kassemose 12 p., 3. pr. Odense Skakklub 11½ p.

Den bedste anerkendelse arrangørerne kunne få, var nok at flere deltagere udtrykte ønsket om, at deltage i næste års arrangement, og vi retter en hjertelig tak til de klubber og spillere, der deltog og på gensyn.

E. H. Böttcher.

Portisch foran russerne

Portisch sejrede i den 2. solidaritetsturnering i Skoplje med 14½ points af 19 mulige foran Geller med 13½ p. og Polugajevski med 13 p. Derefter fulgte bl. a. Hort med 12½ p., Matulovic 11½ p., Uhlmann, Gligoric og Sawon hver 11 p., Matanovic og Minic hver 10½ p., Parma 10 p., Georghiu 9½ p., Maric 9 p. og Janosevic 7½ points.

**Dansk
Skak
Unions
emblem
i sølv**

med nål, knap eller brochenål tilsendes portofrit mod indbetaling af kr. 10,00 på giro 2 08 01 eller ved indsendelse af frimærker.

**Skakbladets ekspedition
Akademihaven, 4180 Sorø**

SKAKHUSET

STUDIESTRÆDE 24

KØBENHAVN K

TELEFON BYEN 6291

BUTIK GIRO

EN GROS Dansk 86178

FABRIK Norsk 99303

FORLAG Svensk 4205

POSTORDRE

Skakhus-Avisen

udkommer 2 gange
pr. måned med nyt
og gammelt om

**SKAKLITTERATUR
og
SKAKMATERIALER**

Pr. nummer kr. 0,50

Pr. år kr. 10,00

Aflleveret til postvæsenet 1. oktober 1968.

Skakure

Skakuret »Stern«. Fine værker, med gangviser og faldvinge og indbygget i skråstående kasse, lys eller mørk	103,00
Skakuret »Stern Luxus«. Førsteklasses værker, med gangviser og faldvinge, lys naturfarvet eller mørk mahognifarvet, skråstående kasse med metalplade foroven til inskription. Det ideelle klubur, bedste eksisterende ur til lynskak. Længde 16 cm, højde 9 cm	125,00
Skakuret »Jupiter« I. Gode, solide værker, med gangviser og faldvinge, mørk opretstående kasse. Længde 15½ cm, højde 7½ cm	90,00
Skakuret »Jupiter« II. Som »Jupiter« I, men lidt smallere	84,00
Skakuret »BHB Standard«. Gode værker, med gangviser og faldvinge, lys opretstående kasse, 15×8×4½ cm	81,00
Skakuret »BHB Luxus«. Fine værker, med gangviser og faldvinge, hvid plastickasse, 15×8×4 cm	84,00
Skakuret »BHB Export«. Gode værker, med gangviser og faldvinge og med automatisk træktæller. Mørk plastickasse, 15×8×4 cm	112,50
Elektrisk lynskakur BHB. Påmonteret ringeapparat, batteridrevet. Kan indstilles til at ringe ved hvert 5. eller 10. sekund	115,00

Skaklitteratur

Enevoldsen: Verdens bedste skak. Historie, mange partier, billeder m. m. Bind I 352 sider, 19,25 – Bind II 320 sider	21,50
Rasmussen: 4. Europa-Mesterskab i holdskak, København 1967. 60 partier	14,25
Dansk Skak Union: Reglementshefte. Regler for unionens turneringer samt FIDEs regler for skakspillet	10,00
Capablanca: Letzte Schachlektionen	20,25
Boleslawski: Caro-Kann bis Sizilianisch. Desuden indeholder bogen Skandinavisk, Aljechins forsvar og Nimzowitsch' åbning. 480 sider	34,75
Keres: Dreispringerspiel bis Königsgambit. Indeholder alle slags »åbne« spil, undtagen »Spansk«. 330 sider	29,75
Capablanca: Grundzüge der Schachstrategie. 3. oplag, 143 sider	30,50
Sokolski: Lehrbuch der Schach-Eröffnungen. 464 sider	29,75
Euwe/Mührling: Das Kandidatenturnier für die Weltmeisterschaft 1956. 1. Smyslov, 2. Keres, 3.–7. Geller, Bronstein, Spassky, Szabo, Petrosjan, 191 sider. Indb. 26,50 – Hft.	18,75
Heidenfeld: Grosse Remispartien. 35 partier fra 1896 til 1966	24,50
Müller/Pawelczak: Schachgenie Aljechin, Mensch und Werk. 2. oplag, 276 sider, 100 pragtfulde partier. Indb.	34,50
Kühnle: 35. Sowjetische Meisterschaft, Charkov 1968. 1.–2. Polugajevski, Tal, 3.–5. Wasjukov, Taimanov, Platonov, 6.–7. Sacharov, Antoschin, 101 partier	12,10
Kühnle: Monte Carlo 1968. 1. Larsen, 2. Botwinnik, 3.–4. Hort, Smyslov, 5. Byrne, 14 deltagere, 91 partier	12,10
Kühnle: Santa Monica 1966. 1. Spassky, 2. Fischer, 3. Larsen, 4.–5. Portisch, Unzicker, 6.–7. Petrosjan, Reshevsky, 8. Najdorf, 9. Ivkov, 10. Donner + Monte Carlo 1967. 1. Fischer, 2. Smyslov, 3.–4. Geller, Larsen, 10 deltagere. Ialt 130 partier	12,10
Schallop: Der internationale Schachkongress zu Paris im Jahre 1878. 1.–2. Zukertort, Winawer, 3. Blackburne, 4.–5. Bird, Mackenzie, 6. Anderssen. 12 deltagere, 119 partier	19,50
Suhle: Das grosse Schachturnier, London 1862. 1. Anderssen, 2. Paulsen, 3.–4. Owen, MacDonnell, 5.–6. Dobojs, Steinitz. 14 deltagere, 85 partier	15,50
Richter: 666 Kurzpartien. Ny udgave af den kendte bog »Hohe Schule der Schachtaktik«, 244 sider, 708 diagrammer. Indb.	36,75
Engelhardt: Engelhardts Schach-Taschen-Jahrbuch 1968. Indb.	29,25

Antikvarisk skaklitteratur

Ny prisliste er udkommet – Sendes gratis på forlangende

AXEL NIELSENS SKAKFORLAG

Klostervej 23. Odense – Telf. (09) 12 52 50

Dansk postgiro 96 38 – Svensk postgiro 54 70 03 – Norsk postgiro 9 93 24

203
 CHARLOTTE
 KIRKEVEJ 15
 NISSA 6 84